

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večje inzerati petih vrst a Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisat se ne vračajo.

UREJEDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; PODRŽANJE: Kocenova ul. 2, telefon št. 190. JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Staničev trg št. 4. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Težaven položaj Švedske

Švedska se bo uprla vsakemu napadu na svojo nevtralnost — Kakšno je pravo poslanstvo nemške gospodarske delegacije v Stockholmu — Nemško vojaštvo se zbira ob Baltiku na nemških in danskih tleh

Stockholm, 25. aprila e. (Exchange Telegraph) Včeraj popoldne so švedske obalne patrulje opozorile nemške mornarice, da takoj zapuste švedske teritorialne vode. Nemške ladje so ugodile temu pozivu, toda švedska vlada je vseeno poslala protest v Berlin.

Švedski tisk je snoči objavil vest, da koalicijska vlada govori in dela v imenu vsega naroda in da ne bo dopustila kršitve njene nevtralnosti. Švedski se nikoli ni bila tako enotna in odločena, da se upre vsakemu napadu od katerekoli strani.

V Stockholmu so s skrbmi sprejeli vesti o koncentraciji nemških čet na danskih severnih točkah, baltiki obali, kakor tudi na obalah Vzhodne Prusije. Brez dvoma je to vojaštvo pripravljeno za Švedsko, ker ni verjetno, da bi Nemčija napravila kakšne

korake proti baltiskim državam, ki so Nemčiji ne samo potrebne, temveč so tudi pod neposredno kontrolo sovetov, s katerimi Nemci ne bi hoteli okvariti svojih odnosov.

Nekateri diplomatski opazovalci trdijo, da je treba smatrati dejstvo, da je Nemčija poslala delegacijo na Švedsko glede ureditve gospodarskih vprašanj kot povoljen znak želje Nemčije, da Švedsko s tem pridobi za svoje načrte brez vojaške ali politične akcije. V stockholmskih vojaških krogih pa zatrjujejo, da ima ta gospodarska delegacija stvarno zelo važno politično mislijo, ki se lahko primerja z mislijo nemškega poslanika v Oslu, ki je podal ultimativno zahtevo norveški vladi, ki pa je bila odklonjena. Ti vojaški krogi opozarjajo na dejstvo, da postaja položaj Nemčije na norveških bojiščih zmerom slabši, ker

ne more več prevažati čet po morju v zadostni meri in da je zaradi tega primorana, da slej ali prej uporabi švedsko ozemlje za prehod svojih čet.

London, 25. aprila s. (Reuter) Poročila iz Baltika potrjujejo, da koncentrirajo Nemci ob vzhodnem delu svoje baltiške obale večje število čet in vojaškega materiala. Deloma je vojaštvo že na transportnih ladjah. Poleg tega je zbranih v baltiških lukah večje število nemških ledolomilcev. Če bi bile te nemške čete namenjene na Norveško, bi bili ledolomilci vsekakor nepotrebni, ker na poti do Osla morje sedaj že davno ni več zamrznjeno. Tako smatrajo, da predstavlja ta nova koncentracija nemških čet resno grožnjo za Švedsko.

Prav tako zbira Nemci velike množine vojaštva na danskem otoku Bornholm, ki

le. Na otoku so Nemci koncentrirali tudi veliko število vojaških letal.

Iz Stockholma javljajo zopet o novih poletih nemških letal nad švedskim ozemljem. Na ponovne proteste švedske vlade v Berlinu zaradi takih poletov je odgovorila nemška vlada, da nemška letala gotovo niso namenoma prekršila švedske nevtralnosti.

Stockholm, 25. aprila s. (Havas) Švedski parlament je sprejel zakon, ki odreja prisilno delovno službo za vse prebivalce od 16. do 70. leta starosti.

Stockholm, 25. aprila. AA. (Havas) Snoči je bilo razpisano veliko notranje posojilo, ki bo znašalo 2 milijardi švedskih kron. Posojilo bodo uporabili za narodno obrambo.

„Nič nas ne sme presenetiti v obrambi naše države, naše grude in naših domov!“

SARAJEVSKA »PRAVDA«

Iz notranje politike

Na branik za svobodo v narodni državi!

Patriarh Gavrilović pravi v svoji zadnji poslanici med drugim:

Svet je na nevarnem in zelo mračnem razpotju, s katerega gleda z velikim strahom in negotovostjo v svojo bodočnost.

Neki filozof starega veka je učil, da je pravo nasilje istovetno s pravom vrline, da sila močnejšega opravičuje nasilje s stališča pravne vede! Med tema poganskima naukoma je danes vključena in stisnjena krščanska civilizacija sodobne Evrope.

Obupno stanje, v katerem je danes življenje ljudi in narodov ter strašni dogodki, ki se odvijajo, vsiljuje vprašanje: kam vodi ta pot in kam bo pripeljala?

Naš srbski narod je prebrodil toliko strašnih življenjskih neviht in se je v svoji težki, toda slavni preteklosti seznanil z vsemi tajnimi vojne in mira. Izkušnja ga je naučila, da zna v svoji nacionalni pravoslavni veri in svetosavskih tradicijah ceniti in spoštovati vse vrednote duha in svobode. Srbskemu narodu bo tudi v teh težkih časih amanet sv. Save kazipot ter bo v ljubezni, bratstvu in edinstvu svojih sil za obrambo svojega obstoja in svoje svobode vložil vse svoje moči, svojo silo in svojo svojo legendarno požrtvovalnost ter bo zmagovalno vztrajal v premagovanju vseh težav in morbitnih skušnjav sedanosti. Svoji narodni pregovor: »Na muci se poznajo junaki« so Srbi s svojim življenjem spremenili v stvarno in neizpodbitno resnico.

Poslanica končno poziva, naj se vsi v iskreni ljubezni in zaupanju ter v bratški slogi strmo v neprodne vrste okoli svojega narodnega kralja Petra II. Karadjordjevića, in se tako postavimo na branik naše zlate svobode v naši narodni državi in dragi domovini kraljevini Jugoslaviji.

Za koncentracijo vseh političnih sil

Male balkanske države — piše »Hrvatski dnevnik« — delajo mnogo za svoje vojaško ojačenje, toda vse te mere so bolj psihološkega značaja, da bi se njih prebivalstvo prepričalo o trdnem sklepu, da bo državni teritorij branjen pred vsakim napadom in pred vsako enostransko revizijo državnih meja. Te mere imajo namen utrditi narodno samozavest in prepričati paniko, ki jo skušajo ustvariti inozemski agenti.

Tudi akcija za koncentracijo vseh političnih sil, ki se opaja v vseh balkanskih državah, temelji na želji, da se povzdigne duh prebivalstva in da se okrepi odpora proti kateremukoli morebitnemu poskusu za razširitev vojnih zapletitjav tudi na balkanske države.

Prvi proračun banovine Hrvatske

V Zagrebu je izšel v tisku prvi proračun banovine Hrvatske za leto 1940/41 obenem z uredbo o njegovi izvedbi. V prvem poglavju proračunskih izdatkov so določeni krediti vrhovne uprave banovine Hrvatske, v prvem odstavku pa krediti za hrvatski sabor v skupni višini 7.790.000 din, od česar je določenih 3.500.000 din za dnevne narodni zastopniki, članom sabornih odborov ter funkcije doklade, nadalje 800.000 din za plače, periodne povsele in položajne doklade stenograf, daktilograf, saborskemu uradništvu ter ostalemu osebju.

NASI MADŽARI PROTI RAZDELITVI VOJVODINE

Bivši narodni poslanec madžarske manjšine dr. Julij Deak je imel v Novem Vrhban konferenco, na kateri je med drugim izjavil:

Madžari v Jugoslaviji smo vedno bili in ostanemo lojalni državljani jugoslovanske države, ki jo imamo za svojo domovino. Imenovanje našega voditelja Varadyja za senatorja pozdravljamo, ker nam daje prepričanje, da odlični činitelji cenijo našo vdanost kraljevini Jugoslaviji. V vprašanje sporazuma med Srbi in Hrvati se ne vmešavamo, toda smo proti razdelitvi Vojvodine. Končno ureditve države prepustimo Srbam. Naši pogledi so bili vedno in so tudi sedaj uprti v Beograd.

Končno je izjavil, da skupina okoli lista »A Nepe«, ki izhaja v Zagrebu, ni v nobeni zvezi z vodstvom madžarske organizacije.

„Neue Zürcher Zeitung“ v Bolgariji prepovedana

Sofija, 25. aprila. p. V Bolgariji so oblasti prepovedale razširjanje švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« zaradi članka, v katerih se opisuje vojaška moč balkanskih držav. V članku so žaljeve in nerazne trditve o bolgarski vojski in njenih oficirjih. Menijo, da bo bolgarska vlada protestirala pri švicarski vladi, da je eden imed listov na njenem ozemlju žaljeve in nerazne trditve o bolgarski vojski.

Angleži severno in vzhodno od Steinkjera

Prvi spopad angleških oddelkov z nemško vojsko — V Namsos prihajajo novi transporti zavezniških čet — Snežni viharji okoli Narvika — Norveška divizija na severu popolnoma mobilizirana

London, 25. aprila s. (Reuter) Poročila iz Norveške javljajo še nadalje hude boje severno od Trondhjem, predvsem pri Steinkjeru. Tu so se v torek prvi spopadi angleških oddelkov, ki prodirajo iz Namsosa proti jugu z nemško vojsko. Ker je predstavljal angleško prodiranje že resno grožnjo za Trondhjem, so poslali Nemci po Trondhjemskem fjordu navzgor večje oddelke čet, ki so se nato pod zaščito ognja z nemških silovcev izkrcali pri Steinkjeru. Po nemških poročilih se je tem nemškim četam posrečilo Steinkjer tudi zavzeti. Iz drugih virov to se ni potrdilo, vsekakor pa dobivajo zavezniški neprestano nova ojačenja in tudi v Namsos prihajajo novi transporti zavezniških čet. Tako bo zavezniška vojska gotovo kmalu lahko poskusila nov prodor na jug proti Trondhjemu.

Dalje proti jugu so važne posebno operacije v dolini Gudbrandsdal. Tu pošiljajo zavezniški še vedno na pomoč svoje oddelke Norvežanom pri Lillehammerju. Zavezniška vojska obvladuje važno železniško križišče Støren, 50 km južno od Trondhjem. Od tu se cepita železnici in cesti iz Trondhjemja in Gudbrandsdal in Osterdal. Tako je Nemcem po obeh teh dolinah nemogoče pošiljati pomoč poškadi v Trondhjem. V Osterdal so Nemci včeraj nekoliko napredovali, toda medtem so odšli norveški vojski v Osterdal na pomoč zavezniške čete iz Størena.

Dalje proti vzhodu se je norveška vojska umaknila iz Elveruma k Trysilu, nekako 60 km severovzhodno od Elveruma. Tu so se namestili Norvežani na novih postojankah.

O položaju pri Narviku ni novih poročil. Kakor poroča stockholmski »Aftenbladet« divizija okoli Narvika že 5 dni hudi snežni viharji.

London, 25. aprila s. (Reuter) Današnja jutranja poročila javljajo, da so boji pri Steinkjeru severno od Trondhjemja sedaj ponehali. Angleške čete so na močnih postojankah severno in vzhodno od Steinkjera. Nemška letala so bombardirala ponovno progo Namsos - Steinkjer, vendar niso nikjer poškodovala niti železniških tirov niti mostov. Tako je angleškim četam slej ko prej zagotovljena nemotna zveza z Namsosom.

Pariz, 25. aprila s. (Havas) Finski radio javlja, da so se angleške čete izkrcale zopet na novi točki, samo 50 km južnozapadno od Trondhjemja. Vest se ni potrdila.

Švedski listi poročajo, da so Angleži že zasedli Lillehammer v Gudbrandsdal. Neprestano prihajajo v Lillehammer nova angleška ojačenja.

Tudi pri Narviku izkrcavajo zavezniki nove oddelke. Nemška letala pri Narviku so podvela več napadov, vendar ne da bi dosegla posebne uspehe.

Izmed 6 norveških divizij je ona na skrajnem severu že popolnoma mobilizirana. Morala četi je izvrstna in sodelovanje

z zavezniško vojsko je popolno.

London, 25. aprila s. (Reuter) Nemški admiral Lützow je imel sinoči po nemškem radiu predavanje o pomorskih bojih pri Narviku. V svojem poročilu je priznal, da so bili nemški rušilci pred Narvikom vsi potopjeni. Vendar je dejal, da so jih potopile nemške posadke same, potem ko so se rušilci pred veliko angleško premočjo umaknili v notranjost Ramsar fjorda.

Odločne besede kralja Haakona

Norveški kralj izraža prepričanje, da bo norveški narod ostal trden in neomajen v svojem nacionalnem duhu

London, 25. aprila s. (Reuter) Norveška vlada je objavila pismo, ki ga je poslal kralj Haakon predsedniku vrhovnega norveškega sodišča Pavlu Bergu v zvezi z imenovanjem Kristensenove vlade v Oslu po nemških oblasteh.

Kralj Haakon ponovno zagotavlja, da ne bo imeti nobenega opravka z nemškimi oblastmi, dokler je nemška vojska na norveških tleh. Ne preostaja nobena druga rešitev vprašanja, pravi dalje kralj, kakor popoln umik nemške vojske iz Norveške. Kristensenovi vladi priznava kralj samo značaj časovnega sveta, ki opravlja civilno upravo, dokler so Nemci v posesi zasedenega dela države. Kralj pa pripominja, da prejema tudi ta začasni svet svoje direktive od tujih oblastí in da zato nimata z njim nobene zveze niti kralj niti legalna vlada, ki si pridružujeta popolno svobodo glede stališča do vseh sklepov, ki bi jih svet v Oslu sprejel.

Kristensenova vlada je stavila kralju predlog, naj bi prestolonaslednik Olaf po radiu govoril prebivalstvu v ozemlju, zasedenem po Nemcih. Kralj odgovarja, da tega predloga prestolonaslednik ne more sprejeti, ker nima dostopa do nobene radijske postaje v ozemlju, ki je zasedeno po Nemcih.

Dalje poroča kralj norveškemu prebivalstvu, naj postopa obzirno in se vzdrže ilegalnih dejanj. Nihče pa ne more pričakovati, pravi kralj dalje v svojem pismu, da bi kralj in vlada poslušala nemške avtoritete. Za pogajanja z Nemčijo sploh ni imela norveška vlada nobene prilike, ker je Nemčija postavila svoje zahteve v absolutni obliki in ni dopuščala nobenih sprememb. Nemške zahteve so šle za tem, da bi dobila Nemčija odločen vpliv na Norveškem, da bi potem porabila Norveško kot orodje za svoj napad na zapadni velsili. Za nevtralnost in neodvisno državo je bilo popolnoma nemogoče take pogoje sprejeti.

Kralj končno izraža prepričanje, da bo norveški narod ostal trden in neomajen v svojem nacionalnem duhu.

New York, 25. aprila e. Nekemu ameriškem novinarju na Norveškem se je posrečilo govoriti s kraljem Haakonom.

Na vprašanje, kakšne mirovne pogoje bi sprejela Norveška, je kralj odgovoril, da Norveška nikoli ne bo pristala na nemške pogoje, razen na enega in ta je, da nepovabljeni takoj zapuste državo in se vrnejo v Nemčijo. Vse dokler bo le še en nemški vojak na norveškem ozemlju, njegova država ne bo pristala na nemške mirovne pogoje.

Nemški napad na Scapa Flow

London, 25. aprila s. (Reuter). Večje število nemških letal je snoči nekoliko pred polnočjo zopet napadlo Scapa Flow. O napadu sta izdala letalsko ministrstvo in admiraliteta skupni komunikacije. Uradno poročilo pravi, da so bila nemška letala preganana od protiletalskih topov in lovskih letal. Pri napadu ni bila povzročena nobena škoda in tudi ni bilo človeških žrtev. Na kopno sta padli dve bombi, vendar v odlojene predele. Na Orknejskem otočju je bil dan letalski alarm, ki je trajal eno uro.

Nadziranje prometa v Vladivostoku

London, 25. aprila. i. (Reuter) Po brezžični vesti iz Sydneya so se v bližini obala Jave zadržale angleške vojne ladje. V raznih javanskih lukah je namreč svoječasno našlo zavetje 14 nemških trgovinskih ladij, ki se sedaj pripravljajo na odhod proti Vladivostoku. Angleška mornarica jim bo skušala zastaviti pot.

Švicarska pripravljenoost

Posebne odredbe za milico v primeru napada na državo — Varnostni ukrepi za zaščito pred letalskimi napadi

London, 25. apr. e. Iz Berna javljajo, da je švicarski zvezni svet izdal proglas, v katerem opozarja prebivalstvo, naj bo pripravljeno za vsako eventualnost v primeru napada na državo. Hkrati so bile izdane posebne odredbe, ki veljajo za člane švicarske milice. Po teh odredbah mora vsak član milice stopiti po svojem lastnem preudarku v primeru, če mu ne bi bilo mogoče pravčasno stopiti v stik s svojo edino. Prav tako so navadni vojaki dobili dovoljenje, da se spuste v boj s sovražnikom posamezno ali pa v manjših oddelkih, če ne morejo dobiti zveze s svojimi edinci.

Bern, 25. aprila s. Vrhovno poveljstvo švicarske vojske je objavilo obsežne varnostne ukrepe za zaščito civilnega prebivalstva pred letalskimi napadi. Obenem so bile odredne prve vaje za letalsko zaščito, ki bodo z malimi izjemami obsegale vsa dr-

Novo odredbe tudi na Nizozemskem

Haag, 25. apr. s. (Reuter) Nizozemska vlada je odredila, da prevzamejo odslej vojaške oblasti cenzuro vseh publikacij na Nizozemskem. Cenzura sme prenovodati vsako publikacijo, ki bi bila napovedna proti nacionalnim interesom ali varnosti. Prav tako ima vojaška cenzura polnomočje, da prepove vsako že izdano publikacijo, vsaka nova pa mora imeti dovoljenje cenzure. Prepovedane so vse slike in vesti, ki žalijo katero izmed vojaških se držav, oziroma njihove vlade ali vodilne osebnosti.

Italija na razpotju

Po poročilih iz berlinskih diplomatskih krogov pričakovati nobenega senzacionalnega prekreta v italijansko nemških odnosih — Nenaden preokret v pisanju italijanskega tiska — Tudi sovjetsko časopisje je spremenilo svoj ton nasproti zaveznikom in Nemčiji

Berlin, 25. aprila. e. (Exchange Telegraph) Glede italijansko nemških odnosov pravijo v berlinskih diplomatskih krogih, da bodo v kratkem popolnoma pojasnjeni, ker se je nemški veleposlanik vrnil v Rim, kjer se bo sestal z odličnimi italijanskimi činitelji in jim izročil spomenico nemške vlade o nadaljevanju vojne v Evropi. V Berlinu smatrajo, da je italijanska vlada, kateri so včeraj telefonično sporočili glavne misli te spomenice, že zavzela rezervirano, če ne celo odklonilno stališče nasproti novim zahtevam, ki kakor zatrjujejo, teže za tem, da bi se Italija zapletla v vojno.

Hkrati pričakujejo v Berlinu prihod nemškega veleposlanika v Moskvi Schulenburga, ki bo poročal vladi o stališču sovjetske Rusije do nove situacije v Evropi. Poudarjajo, da je nemška vlada nezadovoljna z referatom, ki ga ji je podal sovjetski veleposlanik Skvarcov, ki se je te dni vrnil iz Moskve. Zato je nujno poklicala Schulenburga, da referira o stališču sovjetske Rusije. V berlinskih diplomatskih krogih poudarjajo, da je napravljen konec tesnemu gospodarskemu sodelovanju med Berlinom in Moskvo, ki ga je Nemčija pričakovala v začetku sedanjega vojne in ki se je samo kratak čas razvijalo po želji Berlina. Poudarjajo, da žele sovjete vse bolj voditi samostojno politiko tako na severu kakor na jugu Evrope. Ta nova politika sovjetrov, pravijo v Berlinu, je vplivala tudi na stališče Italije, ki se tudi umika, davi v svojem tisku še nadalje poudarja svoje zahteve. Opaža pa se, da želi Rim voditi politiko, ki bi bila neodvisna od Nemčije in zaveznikov. Zato je treba računati, da bo Italija še ostala do nadaljnjega izven vojne.

Rim, 25. aprila. e. (Exchange Telegraph) Mnogi tuji opazovalci v Rimu poudarjajo nepričakovano spremembo stališča italijanskega tiska do zaveznikov. Pravijo, da je skoraj čez noč nastal preobrat v pisanju italijanskega tiska.

«Corriere della Sera» je prvi prišel z novim kurzom glede poročil z Norveške. List, ki je doslej prav posebno podčrtoval velike izjube francoskih in angleških čet, piše sedaj, da je Norveška postala važno bojišče, na katerem sta obe strani izkazali močne čete, ali kakor vse kaže, nemške čete, dasi so močnejše, niso dosti postavljene na noge. List, ki je dosledno stalno trdil, da je zmaga na Norveškem zagotovljena Nemčiji, pravi, da je izid te vojne negotov. Nadalje naveda list, da se bodo borbe na Norveškem šele pričele in da bodo zavzele vse večji obseg. Obe strani imata okrog 50 do 60 tisoč vojakov, toda stanje ni izenačeno. Podobna poročila v novem tonu in na nov

način pisanja prinašajo tudi drugi italijanski listi.

V rimskih diplomatskih krogih poudarjajo, da je ta nagla sprememba kurza v italijanskem tisku izzvala veliko presenečenje v Parizu in Londonu. V Rimu poudarjajo, da je Italija popolnoma mirna in da ni spremenila stališča glede svojih zahtev. Italija tudi nadalje smatra, da red na Sredozemskem morju ni trajen, toda v Rimu mislijo, da je dana možnost, da se vsa vprašanja rešijo na mirnem načinu.

Helsinki, 25. aprila. e. (Exchange Telegraph) V finski prestolnici vlada prepričanje, da je sovjetski tisk spremenil svoje stališče do Finske. Pisanje sovjetskega tiska je vse bolj ublaženo, prav tako pa se opaža tudi močan preobrat v pisanju sovjetskega tiska nasproti zaveznikom in Nemčiji. Prvi dan, ko so se nemške čete izkrcale na Danskem in Norveškem, je sovjetski tisk poudarjal, da bo v najkrajšem času definitivno zmagala Nemčija na skandinavskem polotoku. Francoska in angleška poročila sploh niso bila objavljena. Sedaj pa se opaža v poročilih z norveškega bojišča najstrožja nevtiralnost. Tisk objavlja poročila z obeh strani in posebno pazi na njih točnost ter celo na to, da so za obe strani enako dolga. Sovjetski radio, ki še pred nekaj dnevi objavil, da je nemška zmaga neizogibna, sedaj poudarja, da se položaj na norveških bojiščih stalno razvija in da še ni mogoče govoriti o tem, kdo bo zmagal.

V Helsinkih opozarjajo tudi na vojaške ukrepe, ki jih sovjetska Rusija izvaja na svoji zapadni meji, kjer v vsaj naglici gradi utrdbe na Poljskem in v Litvi. Poudarjajo, da so ti ukrepi nastali zaradi nevarnosti, v kateri je Švedska. Smatrajo, da želi sovjetska Rusija hraniti nevtiralnost in integriteto Švedske. Tudi ni izključeno, da v kratkem pride do izboljšanja odnosov med sovjete in zavezniki. To izboljšanje odnosa pa ima svoj izraz tudi v sovjetskem tisku, ki vendarle ne pozablja, da je to vprašanje bistvenega pomena ne samo za Italijo, temveč tudi za vse balkanske države.

Diplomatski sprejemi v Sofiji

Sofija, 25. aprila. AA. (Stefani) Kralj Boris je sprejel britanskega poslanika v Sofiji, zunanji minister Popov pa italijanskega poslanika, s katerim je imel dolg in pri srčen razgovor. Bolgarski politični krogi še naprej z največjim zanimanjem komentirajo članke italijanskega tiska o sredozemskem vprašanju, ker mislijo, da je to vprašanje bistvenega pomena ne samo za Italijo, temveč tudi za vse balkanske države.

Novi proračun pred angleškim parlamentom

Skoraj vsi govorniki zahtevajo večje kritje vojnih izdatkov — Angleški finančni strokovnjak o novem proračunu

London, 25. aprila. s. Angleški parlament je pričel včeraj z debato o novem proračunu.

Debata je potekala v dokaj neobičajni obliki. Skoraj vsi govorniki, tako opozicijski kakor tudi konservativni, so izražali mnenje, da proračun ne gre dovolj daleč v kritju izdatkov za vojno. Zlasti bivši konservativni minister Amery je dejal, da po srednji davki ne morejo dovolj dvigniti dohodkov in da državna blagajna ne bo mogla še nadalje postopati tako ugodno. Predlagal je, naj bi prometni davek šel do višine 25% vrednosti blaga, kar bi dalo vladni 150 milijonov funtov novih dohodkov na leto. Amery je izrazil mnenje, da bo sicer sedanjí proračun treba še pred koncem vojne iznova dopolniti.

London, 25. aprila. s. Finančni strokovnjak v angleškem radiu takole komentira novi angleški proračun:

Z enim stavkom je mogoče definirati proračun: finančni minister zahteva manjšo uporabo s strani prebivalstva, obenem pa plačevanje več davkov, več varčevanja in večje vplivanje vojnih posojil.

Novi davki so predvsem indirektni. Kar se tiče varčevanja, ga vlada noče direktno

izsiliti. Tako imenovani Keynesov načrt ni bil sprejet. Toda na podlagi novih proračunskih določil bi vsak delničar praktično prisiljen, da vpiše vojno posojilo. Dividende delniških družb smejo ostati samo na predvojni višini, razen za one družbe, ki so delale pred izbruhom vojne pod normalo. Vojni dobiček je bil že takrat omejen z različnimi novimi določili. Ker pa na podlagi novih določil podjetja ne morejo kupovati novih strojev in razširjati obratov, jim razlika končno ostane samo se v gotovini. To pa so prej ali slej prisiljena naložiti v vojna posojila.

Stroški za vojno v novem proračunu so predvideni z 2000 milijonov funtov za celotni proračunski leto. To pomeni izdatke 167 milijonov funtov na mesec, nasproti dosedanjim 129 milijonov funtov sterlingom. Izmed 2667 milijonov funtov novega proračuna namerava finančni minister kariti 1234 milijonov funtov z davki. Ker mu je pa še približno 100 milijonov funtov na razpolago od prejšnjega vojnega proračuna, bo morala državna blagajna do 31. marca prihodnjega leta najeti nova posojila v višini 1333 milijonov funtov.

Odnosaji med Anglijo in Španijo

Anglija bo spoštovala špansko nevtiralnost, dokler jo bodo spoštovali drugi

London, 25. aprila. AA. (Reuter) O priključitvi v spodnjem domu o klirinškem uradu v zvezi z angleško-španskimi trgovskimi odnosi, je bil predložen parlamentu amandam. Ob tej priliki je podtajnik zunanjega ministristva Buttler izjavil tole:

Ce se dotaknemo odnosov, ki obstojajo med nami in Španijo od začetka vojne, mislim, da lahko mirno duše rečem, da so ti odnosi stalno boljši. Mi nismo imeli nobenega razloga pritoževati se nad zadržanjem španske vlade, ki je zavzela stališče stroge nevtiralnosti. Mi to nevtiralnost spoštujemo ter jo bomo tudi nadalje spoštovali, dokler bodo to nevtiralnost spoštovali tudi drugi. Angleška vlada je prepričana, da je Španija odločena varovati

svojo nevtiralnost in nevtiralnost svojih posestev. Vlada zastopa stališče, da bo medsebojna izmenjava dobrin ustvarila boljše diplomatsko ozračje med obema državama. Nato je bil amandam v spodnjem domu sprejet.

London, 25. aprila. AA. (Reuter). S sprejetjem amandama je stopil včeraj v veljavo angleško-španski sporazum o trgovinskem in plačilnem prometu, ki je bil sklenjen 17. marca t. l. v Madridu in čigar namen je olajšati in pospeševati trgovinske odnose med obema državama. Govorniki, ki so v spodnjem domu govorili po Buttlerju, so izrazili upanje, da bo sporazum omogočil obnovo močnega angleško-španskega prijateljstva.

Iz Celja

—c Samomor. V sredo dopoldne se je v šupi na Sernečevi pristani na dobriškem polju pri Petrovčah obesil 68-letni Lovrenc Flis, ki je oskrboval hmeljišča svojega gospodarja. Pokojnik je bil živčno bolan in je v zadnjih dneh večkrat izjavil, da si bo končal življenje. Obupno dejanje je izvršil v duševni zmedenosti.

—c Meso se je spet podražilo in se bo še. Na prošnjo Združenja mesarjev in klo-basičarjev je banska uprava dovolila celjskim mesarjem, da ponovno zvišajo cene mesa. Tako stane sedaj govedina po ka-

kovosti 14 do 16 din, teletina 14 do 16 din, svinjina 16 do 18 din in slanina 20 do 22 din za kg. Podražitev drugih vrst mesa je prepovedana. Ker pa cene živine stalno rastejo, se bodo cene mesa v kratkem menda spet podražile.

—c Nesreča ne počiva. Na cesti v Vitanju je avtomob v terek povozil 29letnega delavca Jožeta Mavha iz okolice Vojnika in mu prizadel težko poškodbo na glavi in notranje poškodbe. Ko se je 22-letni posestnikov sin Edvard Stahel s Polzele peljal v terek z 29letno natakario Petko Verdevovo z motornim kolesom skozi Polzele, je zavozil v drevo. Pri karam-

Premiera velefilma iz dobe krvave francoske revolucije!

ROBESPIERROV PADEC

Na stotisoče sodelujočih — najnapetjša obenem globoko pretresljiva vsebina!

Zmaga ljubezni v najstrašnejših dnevih!

KINO UNION Tel. 22-21

Ob 16., 19. in 21. uri

boli si je Verdevova zlomila desno nogo v gležnju. Tudi Stahel si je močno poškodoval desno nogo. Na Krekovi cesti v Celju je trčil 18letni vajenec Valentin Teržan iz Podgora pri Veliki Pirešici s kolesom v avtomobil in si močno poškodoval levo nogo. Vse štiri ponesrečene so prepeljali v celjsko bolnico.

—c Umrl je v sredo v Celju v starosti 59 let krojaški mojster in hišni posestnik g. Jakob Kovač. Pokojni je bil odločno naroden in značajan mož ter zaslužen pobornik za obrtniške pravice. Pogreb bo v petek ob 16. iz mrtnišnice na mestnem pokopališču. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

—c Svinja je usmrtila otroka. Poročali smo že, da je v Roginski gorci pri Šmarju svinja v soboto popoldne odgriznila 10 mesecev staremu delavčevemu sinčku Alojzu Škorcu levo roko v zapestju ter mu razmesarila lice in desno roko. Otroka so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v sredo zjutraj izdihnil.

—c S krompi se je polila v Kranjci pri St. Juriju ob juž. žel. dvehletna posestnikova hčerka Slavica Zalarjeva. Deklica se je hudo poparila po glavi in rokah. Odali so jo v celjsko bolnico.

—c V celjski bolnici je umrla v terek 43-letna dinarica Matilda Dečmanova iz Senovice pri Šmarju, v sredo pa je umrl gostilničarjev sin Franc Čebular iz Sp. Sečove pri Rogški Slatini. V Mestnem zavetišču v Medlogu je umrl 84-letni občinski revež Pavel Črešnar.

—c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela je bilo 20. t. m. v evidenci 787 brezposelnih (659 moških in 128 žensk) nasproti 929 (773 moških in 147 žensk) dne 10. t. m. Delo dobi 4 do 6 blapcev, 4 poljski delavci, 1 kovaški pomočnik, 10 kuharic in kmečkih dekel, 4 služkinje, 3 sobarice ter po 1 hotelska kuharica in postrežnica.

Velik požar

Maribor, 25. aprila Danes okrog polnoči je ogenj zajel domačijo posestnika Antona Bračka v Hotinji vasi. Ogenj se je zaradi vetra razširil tudi na sosedne domačije posestnika Janeza Fingusta, posestnice Ane Leutgebne in Alojzija Lušca, hkrati so pa začele goreti tudi druge domačije, ki so bile večinoma krite s slamo.

Večina ostrešij je bila že v plamenih, vendar so domači gasilci skupaj s poborskimi in mariborskimi po napornem gašenju ogenj omejili in preprečili, da ni uničil vse vasi. Skupna škoda znaša okrog 250.000 din.

Pred novo podražitvijo kruha

Ljubljana, 25. aprila Čim se je nedavno začela izredna podraževati pšenica, so se ljudje začeli upravičeno bati, da se bo podražil tudi kruh. V poročilu o tržnih cenah v Ljubljani po uradnem izkazu mestnega tržnega urada od 15. t. m. smo navedli, da se je podražila moka. Toda moka se je podraževala tudi še pozneje.

Razumljivo je, da so naši pekci, čim se je podražila moka, morali začeti misliti na podražitev kruha. Zda j jih še bolj skrbi, da bi prilagodili cene kruha čim prej podraženi moki, ker si morajo preskrbeti pred dovoljenje za podražitev. Kruh je vršen pod nadzorstvo nad cenami življenjskih potrebščin. Preden pek podraže kruh, jim mora to dovoliti banska uprava. Predložiti morajo dobro utemeljeno kalkulacijo, dokazati, da je predlagana podražitev upravičena. Banska uprava takšne predloge prouči in si seveda prizadeva, da bi nove cene ne bile pretirane. Zato tudi vsak predlog za podražitev ni sprejet čez noč.

V Ljubljani se je kruh že podražil pozimi. Od tedaj se je moka že večkrat podražila. Pekci so že del časa tožili, da ne bodo mogli prodati kruha po starih cenah. Upoštevati je treba, da večina pekov nima skladišč za moko ter da se ne more zalagati z njo za del časa, če zaradi pomanjkanja obratnega kapitala. Moko kupujejo od veletrgovcev. Nekateri sledepajo kupčije na daljši rok, toda dandanes se veletrgovci neradi obvezujejo, da bodo dobavljali moko del časa po nespremenjenih pogojih, saj se cene spreminjajo iz dneva v dan. Četudi pek skladi moko pod pogoj, da mu bo veletrgovec dobavljala moko po starih cenah, je kupčijo stornirana, čim začne cene zopet nekoliko bolj naraščati.

Združenje pekov je te dni predložilo v odobritev novo kalkulacijo. O novih cenah so razpravljali včeraj in danes dopoldne na banovini. Ko to pišemo, še ni znano, do kakšnih sklepov je prišlo. Vsekakor pa moramo pričakovati, da se bo kruh zo-

pet podražil. Kost kruha bodo najbrž tudi v bodoče obdržali staro ceno, samo manjši in lažji bodo.

Upamo vsaj, da bo to zadnja podražitev do nove žetve, saj bodo oblasti morale prej ali slej nekaj ukreniti, da se bodo cene žita ustale. Splošno je znano, da so bile zadnje podražitve pšenice povzročene umetno, zato smemo pričakovati, da bodo oblasti podobne pojave v bodoče znale preprečiti.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 25. aprila: Partija šaha. Red Cetrtek, 26. aprila: zaprto

Sobota, 27. aprila: Hamlet. Red B in poletni abonma. Gostovanje Zvonimirja Rogoza

Nocoj sprememba repertoarja v drami: Abonente reda Cetrtek opozarjamo, da bodo imeli drevi mesto napovedane predstave »Hamlet« z gostom Zvonimirjem Rogozom Bevkovo »Partijo šaha«. Ta sprememba se je morala izvršiti zaradi obolevosti g. Rogoza. Nadaljnje predstave »Hamleta« se bodo vršile po enem tednu.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 25. aprila: Adriana Lecouvreur. Izven. Gostovanje bolgarske sopranistke Vanje Leventove

Petek, 26. aprila: zaprto. (generalka)

Sobota, 27. aprila: Modra roža. Opereta.

Premiera. Premierski abonma

Nedelja, 28. aprila: Modra roža. Izven

★

Vanja Leventova je umetnica izrednega formata, ki kreira svoje partije po vsestranskem temeljitim študiju s čudovito zrelostjo in intuicijo. Zato ima vsak njen nastop čar ne samo pevke, temveč tudi igralce dognanosti. Po ogromnem uspehu, ki ga je dosegla na našem odru kot Madame Butterfly, bo v prekrasni, melodiozni Cilejevi »Adriani Lecouvreur« lahko pokazala še odličnejšo, zlasti dramatsko razgibanejšo kreacijo. V ostalih glavnih partijah bodo sodelovali predvsem: Franci Kogejeva, Janko Banovec in Zupan. Režija je Debečeva. Dirigent: A. Neffat. Na redke nastope evropsko znane gostje posebej opozarjamo. Predstava bo drevi izven abonmaja.

Poštna pristojbine za voščila

Ljubljana, 25. aprila Glede na bližajoče se pravoslavne veličnočne praznike opozarja poštna direkcija občanstvo na pravilno frankiranje razglednic z voščili. Pristojbina za razglednice (dopisnice s slikami), ki jih občinstvo uporablja za čestitke o Božiču, Novem letu in Veliki noči, znaša 0.50, če so čestitke napisane z največ petimi besedami, ali petimi običajnimi kraticami. Tako razglednico pa je treba predati na pošto v času 10 dni pred, odnosno 5 dni po navedenih praznikih, sicer znizana poštnina ne velja.

Za tiskane posnetke v odprtih ovitkih, ki jih stranke uporabljajo za čestitanje, zahvale in druge izraze vladnosti in na katerih je besedilo napisano z največ petimi besedami (ali običajnimi kraticami) znaša pristojbina tudi 0.50, če pa je na taki posnetki napisanih več kot pet besed pa znaša pristojbina 1.—.

Mnogokrat se zgodi, da občinstvo zamenja male razglednice, ki jih razpošilja v odprtih ovitkih z posnetkami. Take razglednice z raznimi napisi, kot n. pr.: »Veselo velikonočno praznično« niso posnetke. Če je na takih razglednicah vse besedilo tiskano, se seveda lahko pošiljajo kot tiskovine, ne smejo pa imeti nobenih pisanih opazkov, razen naslova pošiljatelja in naslovnika ter datuma. Take razglednice v odprtih ovitkih je torej frankirati kot pisma, če ne ustrezajo navedenim pogojem za tiskovine.

Posnetke, omenjene zgoraj v drugem odstavku morajo imeti ime natisnjeno (Ime in priimek, poklic, bivališče, stanovanje itd.). V tiskanem naslovu se smejo napraviti z rokopisom ali na drug mehaničen način izpremembe, ki se nanašajo na poklice, bivališče in stanovanje, kakor tudi podatki, ki se nanašajo na pošiljateljevo rodbino, n. pr.: »soprog« ali »in deca« in podobno. Prav tako se sme dodati pred krstnim imenom pošiljatelja ali izza njegovega priimka ime soproge, otroka ali rodbinskih članov. Poleg teh popravkov in dostavkov se sme na posnetke napisati pet besed, s katerimi se izraza čestitke, zahvala, in sožalje. Kot je zgoraj navedeno znaša pristojbina za take tiskane posnetke v odprtih ovitkih 0.50, če pa imajo napisanih več kot pet besed pa 1.—. Za

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Cetrtek, 25. aprila: Marko

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matice: S pesmijo v življenje

Kino Sloga: Rosalie

Kino Union: Robespierrov padec

Razstava akad. slikarja Franceta Godca

V Galeriji Obesnega na Gosposvetski cesti

odprta od 8. do 20.

Jubilejna razstava v Jakičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9,

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer,

Sv. Petra cesta 78.

Od spod sira

Oni dan nam je naša kukavica pravila o železovih nahajališčih tam gori nekje na Švedskem. Mislili smo, da se šali, pa se ni. Kaj naj bi bilo to — železova nahajališča, je težko reči. Janezov klobuk in Matveževa pipa sta pač klobuk in pipa, da bi pa imelo železo svoje nahajališče, to spada menda v področje uganin in naj na tem področju tudi ostane. Naša kukavica seveda ni zakrivila te uganke, temveč so jo skuhati tam, od koder dobiva naš radio poročila.

Cez nekaj dni so nam pa po radiu poročali o neki razstavi in povedali so nam, kaj se je zgodilo po njenem odprtju. Poznamo neko zaprtje in tudi sredstvo proti njemu, odprtje razstave nam pa še ni bilo znano. Če bi sredstvo proti zaprtju kaj pomagalo tudi v primerih, ko se človeku zapre znanje jezika, bi ga toplo priporočali tistim, ki pošiljajo naši kukavici poročila o dogodkih po svetu.

Naš magistrat pa pravi, da razburja prevoz bojkotov z nalezljivimi boleznimi tudi Ljubljančane, predvsem starše. Bojtnike prevajamo navadno z rešilnimi ali navadnimi avtomobili, lahko tudi z vlakci in vozovi. Nismo pa še slišali, da bi jih mogli prevajati z nalezljivimi boleznimi. Ta prevoz utegne biti zelo nevaren in prav nič se ne čudimo, da razburja tudi Ljubljančane.

ŠAH

Prvenstveni turnir ŠK Triglava

Te dni je bil končan v šah. kluba Triglavu prvenstveni turnir za leto 1940, ki je trajal polne tri mesece. Udeležilo se ga je 10 igralcev. Žal je zaradi izrednih razmer beležila zaključna tabela samo še 8 udeležencev. Rezultati turnirja so naslednji: Prvo mesto in naslov klubovega prvaka si je v tretji zaporedoma priboril Julij Erker s 7 točkami (od 10 dosegljivih), 2. mesto Elko Lukič s 6 in pol, 3. in 4. mesto si delita mlada Rudolf Pavlin in Viktor Škof s 5 in pol, 5. mesto Tone Pograj s 3 in pol točke, 6. mesto Janko Remškar s 2 in pol, 7. mesto Karel Starc s 2 in 8. mesto Jože Gaber z 1 točko.

Borba med staro gardo in ambiciozno mladino je tokrat končala s prepričevalno zmago starejših, ki so dosegli skupno 19 točk. Prvaka Erkerja je letos zvesto spremljala Fortuna in mu pomagala uresničiti pregovor »v tretje gre rado«. Po nesrečnem startu, ki mu je odvzel pričakovanja na častni plasman, mu je odstop obolelega Šeska povrnil šanse, ki jih je v polni meri izkoristil in zaslužen zmago. Tudi Lukičev finiš je presenetil. Odigral je nekaj partij v dobrem stilu in bil v zadnjem kolu najprejšeji kandidat za prvaka. Mlada Pavlin in Škof sta v finalnem turnirju močno popustila in razočarala svoje »drukerje«. Čeprav sta dokaj dobro obvladala teorijo modernih otvoritev, jima je v odločilnih trenutkih zmanjkalo hrabrosti in poguma. ... Ko hosta dobila več samozavesti in rutine, ju bomo lahko vrstili med prvorazredne igralce. Pograj se je prekasno zavedel svojega nevarnega položaja in ni utegnil pokazati svoje običajne trdovitosti in iznajdljivosti. Remškarju so izredne razmere onemogočile dokončati turnir. Določila turnirja pravilnika so mu odmerila nezasluzeno nizko mesto, čeprav je bil resen tekmeč za prvenstvo.

V petek dne 26. aprila se prične točno ob 20. uri v klubovem lokalu pri Lovšini zadnji letošnji turnir, ki se igra po cup-sistemu, t. j. premagane izpade iz nadaljnega tekmovanja, remis partije ne štejejo. Ker je udeležba dovoljena vsakemu članu, ne oziroma se na kvalifikacijo, je pričakovati številne udeležbe in zanimivega zaključka pomladne sezone.

ROSALIE

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri veliki muzikalni film opojnih melodij razkošne inscenacije in izvrstnega baleta.

KINO SLOGA, tel. 27-30

Vesela komedija, ki Vas bo zabavala

S PESMIJO V ŽIVLJENJE

CONSTANCE BENNET in BRIAN AHERNE nepozaben lik cesarja Maksimilijana iz filma »Juarez«.

DNEVNE VESTI

—Novi bolgarski poslanik na našem dvoru dr. Stojil Stojilov, ki je v Budimpešti že izročil posle svojemu nasledniku in se mudi že več dni v Sofiji, prispe v Beograd jutri. Na kolodvoru ga sprejmejo zastopniki bolgarskega poslanstva v Beogradu, zastopniki našega zunanjega ministrstva, Jugoslovensko-bolgarske lige itd.

—Začetek zračnega prometa. Potniški zračni promet se prične letos pozneje kakor druga leta. Zračna proga Beograd—Zagreb bo otvorena 1. maja. Istega dne se prične tudi zračni promet na progah Beograd—Skoplje, Beograd—Podgorica, Beograd—Sarajevo, Beograd—Dubrovnik in Beograd—Budimpešta, dočim se prične zračni promet na progah Zagreb—Sarajevo—Split in Zagreb—Ljubljana šele 1. junija.

—Razmejitev dela med tiskarnami in knjigovodstvom. Trgovinski minister je na predlog beograjske obrtne zbornice izpremenil prvotni sklep glede razmejitve dela med tiskarnami in knjigovodstvom. 1. Lastniki tiskarn, ki niso pooblašeni za knjigovodstvo, ne morejo opravljati nobenih knjigovodskih poslov, zahtevajočih uporabo orodja, strojev in strokovnega knjigovodskega oseboja; 2. Tiskarne, ki niso pooblašene za knjigovodstvene posle, ne morejo imeti razen svojih tiskarskih strojev in orodja nobenega knjigovodskega orodja in strojev razen strojev za rezanje papirja za strojno numeriranje in perforiranje s tiskarskimi črtami. Vsako zlaganje in sešivanje, čedenje na stroj, je čisto knjigovodsko delo; 3. Lastniki tiskarn brez pooblastila za knjigovodsko delo ne morejo hoditi na licitacije za kakršnakoli knjigovodska dela, pa naj gre za mehko ali trdo vezavo.

—Dež bi bil že nujno potreben. Razen redkih krajev, kjer so bile zadnje dni nevihte z dežjem, je vsa Slovenija nujno potrebna izdatnega dežja. Postalo je sicer zelo toplo, toda narava se kar ne more prebuditi v novo življenje, ker je zemlja izsušena. Dreve zeleni počasi, suša močno ovira tudi cvetje. K dežju se pa kar ne more pripraviti. Davi je sicer kazalo, da dobimo končno dež, bilo ga je res nekaj kapelj, dopoldne je pa zopet postajalo sonce. Če ne bo kmalu dežja, bo nastala zlasti na sadnih vrtovih in sočju, pa tudi na polju občutna škoda.

Nemčija podpira v Jugoslavijo namenjen promet. S. 1. aprila je nemška prometovna industrija zvišala cene šlezjskemu premogu in koksu, ki se izvažajo v Jugoslavijo. Koks se je podražil od 24 na 31,50 nemških mark za tono franko rudnik, premog pa od 10 na 15 mark. Koks se podražil za 31,25%, premog pa za 50. Nemška prometovna industrija je tudi sklenila reorganizirati izvoz premoga v Jugoslavijo in njegovo prodajo. V Jugoslavijo bo ustanovljena družba, ki bo premog iz Nemčije uvažala in prodajala.

—Divji zajec pod anketno. Osrednja zveza lovskih združenj kraljevine Jugoslavije se je obrnila na naše poljedelske fakultete s prošnjo, naj določijo iz vrst svojih najboljših strokovnjakov komisijo, ki bi temeljito proučila vprašanje, da li je naš domači poljski zajec drugačne telesne konstrukcije kakor so poljski zajci drugod po svetu. V nobeni državi niti v Sovjetski Rusiji ne velja namreč poljski zajec za škodljivca. Pri nas pa vztrajajo poljedelci na tem, da je škodljiv. To je za lovce zelo važno vprašanje.

—Statistika naše trgovinske mornarice. Naša trgovinska mornarica je imela v začetku leta skupno 185 parnikov z bruto-tonažo 392.449 ton (neto 239.410) in s 596.655 ton nosilnosti. Med temi ladnjami jih je bilo 79 sposobnih za dolgo plovbo, večjih obalnih ladij je bilo 14, manjših pa 185.

—Reorganizacija odkupa pšenice. V Beogradu je bila konferenca žitnih trgovcev, izvoznikov in zastopnikov mlinske industrije. Na nji so razpravljali o reorganizaciji odkupa pšenice. V razpravi je generalni direktor Prizada dr. Toht izjavil, da Prizad ne bo oviiral trgovcev in izvoznikov pri nakupovanju in izvažanju žita. Prizad bo odkupoval pšenico od izvoznikov in trgovcev. Sicer bo nakupoval pšenico tudi neposredno od pridelovalcev, toda samo v primeru, če bo kmet imel naprdaž najmanj en vagon pšenice. Prizad ne bo delal razlike med cenami pšenice, ne glede na to, ali jo bo odkupoval od trgovcev ali zadrug. Pač pa bo odkupoval pšenico samo od protokoliranih trgov. Na konferenci je bil tudi sprožen predlog, naj bi mlinarjem prepovedali nakupovanje pšenice neposredno od kmetov. Toda ta predlog ni bil sprejet.

—Iz legije koroskih borec. V nedeljo 28. t. m. ob 11. dopoldne bo odkrita spominska plošča pokojnemu našemu tovarisu, vojnemu dobrovolcu iz balkanske vojne in osvobodilnih bojev na severni meji Mihi Čopu na njegovi rojstni hiši na Blejski Dobravi. Vabimo vse članstvo, posebno članke gorenjskih krajevnih organizacij, da se srečnostno polnoštevilno udeležijo. Odhod članov iz Ljubljane ob 7.05. — Glavni odbor L. K. B.

—Zgodnja toča na Dolenjskem. Iz Mokronog nam poročajo: Po lepem solnčnem in vročih dneh so v nedeljo proti večeru črni oblaki zagrnili nebo. Jelo se je bliskati, grmeti in tudi deževati. Dež je bil zemlji že skrajno potreben. V ponedeljek v popoldanskih urah so zopet temni oblaki zagrnili nebo in kmalu se je vsula suha toča, ki jo je padlo ponekod precej, da je pokrila zemljo, kot bi ležal na njej sneg. Črešnjak, ki so že v cvetju, je odbila mnogo cvetja, sicer pa ni napravila škode.

—Novi slovenski grobovi v Ameriki. V Mineralu se je obrisala Franciška Trsten, stara 62 let. Njen prvi mož je bil obsojen zaradi pridelovanja in prodaje neke narkotične rastline, kar je ženo tako potro, da je končno obupala nad življenjem. Njen drugi mož se je pisal Mahorič. V Clevelandu je umrla Julija Sprajon-Nolan, doma iz Žužemberka. V Minnesoti je umrla eden prvih naseljenecv Lojze Virant, star 74 let. V Meadow Landsu sta umrla

Leonard Lenassi, star 62 let, doma iz Smihela pri Postojni in Jože Lesjak, star 48 let. V Chicagu je umrl Matija Gerdeš, star 54 let, doma iz Gradca v Beli Krajini. V Oak Forestu je umrl Jože Dolenc, star 54 let, doma iz vasi Sv. Tomaž nad škofjo Loko. V Slickville je umrl Franc Medvedek, star 52 let, doma iz St. Janja na Dolenjskem. V Chisholmu je umrla Zofija Lužanič, stara 54 let. V Denveru je umrl Franc Smole, doma iz Presej pri Borovnici. V La Salle je umrl Franc Novak, star 40 let, doma iz Modilne pri Radečah. V Milwaukee sta umrla Franc Breznik, doma iz Sv. Franciška v Savinjski dolini in Franc Janša, star 71 let, doma iz Šoštana. V Bishpu se je v prometovni smrtno ponesrečil Anton Vrček, star 48 let, doma iz Prečne pri Novem mestu. V Universalu je umrl Franc Rihtarišič, star 68 let, doma iz Stare Osele nad škofjo Loko.

—V dolini Vrat prične življenje. V prvi polovici meseca maja. Nagrmadene snežne plasti polagoma kopne, bistrski potoki skakljajo izpod snežne odeje, ki se leži pod stmo severno Triglavsko steno. Aljažev dom bo redno oskrbovan od 10. maja dalje, izletniki imajo že priliko, da posejito edinstveno dolino pod Triglavom na eni in pečnami škrlatice na drugi strani. —Tudi na sedlih v Kamniških planinah se že pojavljajo turisti; koč v Jermanovih vrtaih (Kamniško sedlo) in Cojzova koča na Kokrškem sedlu bosta oskrbovani od 11. maja dalje. Najbližji izprehod je ob popoldanskim urah do Doma v Kamniški Bistrici, zjutraj ap v Jermanova vrata ali Kokrško sedlo, odkoder so možni lepi izleti v bližnjo okolico, popoldne nazaj v Dom v Kamniški Bistrici; zadovoljen se vrača planinec z večernim vlakom iz Kamnika v Ljubljano. —Tudi na Vršču gineva sneg; Erjavčeva koča bo stalno oskrbovana od 11. maja dalje. Sedaj si morejo planinci že ogledati vzpon na Mojstrovko s Slemenca. V Julijskih Alpah bosta do konca aprila še oskrbovani Staničeva koča, ki ima še vedno 140 cm snega v svoji okolici ter koča pri Triglavskih jezerih (100 cm snega) in Dom SPD na Komni (70 cm snega). V teh predelih morejo smučarji-planinci še preizkusiti svoje kristjanje in silne smučarske umetnje. Spomlad prihaja tudi že na Veliko Planino, kjer je polno prvega pomladanskega cvetja, in na Kravace, ki nudi edinstven razgled po vseh planinah Slovenije.

—Majniški izlet SPD. Kravac vabi s svojo edinstveno lego. Slovensko planinsko društvo se je odločilo, da popelje planince na majniški izlet v ta krasni del naše domovine. Iz Ljubljane odpelje izletnik poseben avtobus na praznik Vnebohoda, v četrtek 2. maja ob 6. uri izpred evangelske cerkve tako, da bodo prispeli k vznožju gore ob 7. zjutraj. V jutranjem hladu bodo takoj nadaljevali pot na Kravac, kamor prispejo tudi manj izvežbani planinci najkasneje ob 10.30. Popoldne je dovolj časa za izlete v okolico Kravca ali še bolje za izdatno solnčenje pred Domom na Kravacu. Povratek iz vasi Grad pri Cerkljah bo ob 19. uri, tako da lahko zapustijo planinci razgledno točko na Kravcu še le okrog 17. ure. Prijavite se čimprej v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

—Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu 27, v Zagrebu 26, v Sarajevu 25, v Mariboru in Splitu 24, v Ljubljani 23,6, v Kumboru in Dubrovniku 22, na Rabu 19, na Visu 17. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,3, temperatura je znašala 10.

—Smrtna obsodba dveh zločincev. Pred sodiščem v Bjelovaru sta bila včeraj obsojena na smrt Andrija Živko in Andrija Jakobin, ki sta umorila in oropala Terezijo Bedeković. Zadnja smrtna obsodba je bila v Bjelovaru izrečena 1. 1935., ko je bila obsojena na smrt zastupljevalka Anka Pavlovič, ki je bila po pozneje pomiloščena na 20 let roboje.

—Strela ubila kmetja. Nad Travnikom in okolico je divjala v ponedeljek silna nevihta, med katero je strela ubila kmetja Stipo Papiča iz Opare, ko se je vračal domov.

—Ljubljana—Bleke—Prezid—Parg—Gerovo—Susak redna avtobusna zveza. Odhod iz Ljubljane postajašče gl. kolodvor ob 5.35, Krekov trg 5.40, prihod na Susak ob 11.35. Odhod s Susaka ob 13.—, prihod v Ljubljano ob 18.50. Avtopodjetje Pečnikar, telefon 49-28.

Iz Ljubljane

—Iz legije koroskih borec. V nedeljo 28. t. m. ob 11. dopoldne bo odkrita spominska plošča pokojnemu našemu tovarisu, vojnemu dobrovolcu iz balkanske vojne in osvobodilnih bojev na severni meji Mihi Čopu na njegovi rojstni hiši na Blejski Dobravi. Vabimo vse članstvo, posebno članke gorenjskih krajevnih organizacij, da se srečnostno polnoštevilno udeležijo. Odhod članov iz Ljubljane ob 7.05. — Glavni odbor L. K. B.

—Zgodnja toča na Dolenjskem. Iz Mokronog nam poročajo: Po lepem solnčnem in vročih dneh so v nedeljo proti večeru črni oblaki zagrnili nebo. Jelo se je bliskati, grmeti in tudi deževati. Dež je bil zemlji že skrajno potreben. V ponedeljek v popoldanskih urah so zopet temni oblaki zagrnili nebo in kmalu se je vsula suha toča, ki jo je padlo ponekod precej, da je pokrila zemljo, kot bi ležal na njej sneg. Črešnjak, ki so že v cvetju, je odbila mnogo cvetja, sicer pa ni napravila škode.

—Novi slovenski grobovi v Ameriki. V Mineralu se je obrisala Franciška Trsten, stara 62 let. Njen prvi mož je bil obsojen zaradi pridelovanja in prodaje neke narkotične rastline, kar je ženo tako potro, da je končno obupala nad življenjem. Njen drugi mož se je pisal Mahorič. V Clevelandu je umrla Julija Sprajon-Nolan, doma iz Žužemberka. V Minnesoti je umrla eden prvih naseljenecv Lojze Virant, star 74 let. V Meadow Landsu sta umrla

bili zastopniki delodajalcev in delavstva v ta namen sprejeti pri banu. Zastopniki delodajalcev so na pogajanjih izjavili, da bodo o predlogih delavstva razpravljali in sklepali v svojih organizacijah. Zdej je še povsem nejasno, ali bo prišlo do osporovanja ali se pa bo spor še zaostiril.

—Iz Smrt ljubljanskega originala. 32-letnega Stanka Gomizelja je poznala malo ne vsa Ljubljana. Bil je res original, ki je že zaradi svoje zunanosti vzbujal pozornost, saj so krasili njegovo glavo bujni in košati lasje, ki jih je nosil prav do vratu, a nekako asirsko pristrizena brada je dajala obrazu še posebno značilnost. Mimo tega je Gomizelj, ki je bil sicer izkušen pek, a je prodajal umetniške slike, s svojimi nastopi, samogovori in kretnjami po lokalnih opazarjal nase, tako da so se mu ljudje morali skrivaj vedno muhati. Čeprav ga je rad popil precej čez mero, ni bil nikoli nasilen, temveč je dobrodušno razlagal svoje teorije o umetnosti, saj je bil menda sam prepričan, da je velik umetnik. V splošnem se mu je pa poznalo, da je prebil mnogo gorja v življenju in da ga je prav to spravilo iz tira. V nedeljo ponoči pa je napravil konec svojemu bednemu življenju: legel je v St. Vidu pod viak, ki ga je razmesaril. Pri njem so našli samo pismo glaseče se: »Grem prostovoljno v smrt, pozdravljam vse slikarje-umetnike«.

—Jubilejna, petindvajseta predstava »Ujeza« na Sentjakobskem odru. Petindvajset predstava, repriza na domačem odru v eni sezoni, je redek primer. Res le izjemoma se primeri, da doživi katera izmed iger v eni sezoni toliko ponovitev. Za Nušičevo veseligr »Ujeza« na Sentjakobskem odru je bilo v Ljubljani in na deželi vedno izredno zanimanje, tako da so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane. Tudi pri zadnji predstavi pred 14 dnevi spet mnogo ljudi ni bilo vstopnic. Na splošno željo svojih stalnih obiskovalcev, ki se niso imeli prilike ogledati si to izvrstno gledališko delo, se je uprava odra odločila, da se eno predstavo, ki bo v soboto ob 20.15. Izvrstno kreacije sočelnjotih tako: Bučarjeve, Grigoreve, Čučkove, Sincinove, Šubičeve, Lavriča, Moserja, Plevla in drugih, skupna igra vseh sodelujočih, zabavne situacije in zdravi humor so pripomogli, da je ta igra dosegla na Sentjakobskem odru tak uspeh. V nedeljo ob 20.15 pa se ponovi »Pekovska«, ki navdušuje in osvaja gledalce. Ker je za obe predstavi veliko zanimanje, si pravomočno preskrbite vstopnice, ki jih dobite od danes dalje v društvenih prostorih v Mestnem domu.

—Iz Domače sveže spargle (beluše) nudi gostilna Corman Medno, tel. št. 735. 214-n.

—Iz Blagajna poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, posluje za stranke od 1. maja dalje od pol 8. do pol 13. ure.

—Iz Filozofsko društvo priredi v soboto 27. t. m. svoje redno predavanje. Predaval bo g. dr. H. Lešane o temi: Stvarnost in zvest. Predavanje bo ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Vstop prost, Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

—Iz Sola Glasbene Matice obstoji že 58. leto in bo podala javnosti sliko svojega dela in več produkcijah, ki se bodo vršile proti koncu tekočega šolskega leta. Prva taka produkcija bo v ponedeljek 29. t. m. ob četrtn 7. v veliki filharmonični dvorani. Predvsem poudarjamo, da bo že na tej produkciji nastopil šolski zbor, pa tudi šolski orkester Matične šole. Razen tega se različni gojenci solopeskega, klavirskega in violinskega oddelka. Podrobni spored produkcije bomo priobčili v soboto. Danes pa že opozarjamo nanjo, vršila se bo v veliki filharmonični dvorani ob četrtn 7. zvečer.

—Iz Sokol Ljubljana-Moste vabi na akademijo, ki bo drevi ob 20. v kinodvorani.

Iz Trbovelj

—O nalogah bolničarjev in samarijanov v miru in vojni bo predaval 26. t. m. ob 18. občinski zdravnik g. dr. Virgil Krasnik. Predavanje se bo vršilo v okviru društvenega sestanka tukajšnjega Rdečega križa, na katerem se bodo obravnavala tudi razna aktualna društvena vprašanja. Odbor RK vabi bolničarje in samarijane, da se sigurno udeležijo predavanja polnoštevilno. Sestanek se bo vršil v trboveljski meščanski šoli.

—Vážno za gojence trboveljske kmetijsko nadaljevalne šole. Kmetijsko nadaljevalna šola je preločila nameravani pošilzet v Izlake (ogled mlekarne) in Loke (sadna sušilnica) na dan 2. maja. Ta dan se izleta vršita neprekinjeno. Izletniki naj se zberejo ob 7. uri pred zagorsko cerkvijo. Ta dan se bodo fantom razdelile tudi poučne knjige kmetijsko gospodarske vsebine. Dne 5. maja se vrši izlet v Zagreb, kjer si bodo gojenci ogledali vzorno kmetijo. Iz Trbovelj se je odpeljalo z jutranjim vlakom ob 6. uri. Tisti, ki bodo vstopili v Hrastnik na vlak, naj javijo službočemu uradniku število izletnikov, da obvesti Trbovelj o številu veznih listkov. Posebnost za tečajnike pa bo kmetijski meščanski šoli.

—Vážno za gojence trboveljske kmetijsko nadaljevalne šole. Kmetijsko nadaljevalna šola je preločila nameravani pošilzet v Izlake (ogled mlekarne) in Loke (sadna sušilnica) na dan 2. maja. Ta dan se izleta vršita neprekinjeno. Izletniki naj se zberejo ob 7. uri pred zagorsko cerkvijo. Ta dan se bodo fantom razdelile tudi poučne knjige kmetijsko gospodarske vsebine. Dne 5. maja se vrši izlet v Zagreb, kjer si bodo gojenci ogledali vzorno kmetijo. Iz Trbovelj se je odpeljalo z jutranjim vlakom ob 6. uri. Tisti, ki bodo vstopili v Hrastnik na vlak, naj javijo službočemu uradniku število izletnikov, da obvesti Trbovelj o številu veznih listkov. Posebnost za tečajnike pa bo kmetijski meščanski šoli.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda dtn 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

VSakovrstno pohištvo se vedno po starih cenah odavja v moderni in solidni izdelavi trvdica »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške oblike in staro perilo. Klavžer, Vošnjakova 4. 1172

TAPETNIŠTVO. HAJBAN, Igriška ul. 10. Vam napravi ali popravi staro za malo denarja. 1176

Oglašuj male oglase v Slovenski Narod ker so najcenejši!

MREŽE ZA POSTELJE dobite najceneje v Komenskega ul. 34. 1129

BRIVSKEGA POMOČNIKA. Jobjega brivca, iščem za takoj. Vsa oskrba in 250 do 300 din mesečno. Kreutz Milan, Krško. 1173

tečaj, ki ga šola priredi 28. t. m. od 8. do 10. ure v hotelu Ana na Sv. Planini. Vabimo vse fante, da se sigurno udeležijo tečaja in izletov.

—»Princesa in pastirček«. Ki so jo igrali podmladičarji Rdečega križa tukajšnje meščanske šole, je prekosila vsa pričakovanja. Dvorana Sokolskega doma se je doobira napolnila z odraslimi, še bolj pa z mladimi gledalci, ki so nestrpno pričakovali lepote najavljene igre bajk o visokorodni princeski, ubogem pastirčku, gozdnih vilah, medvedkih in zajčkih. Igra je skrbno izrežirala g. Tič, mladi igralci pa so s pohvalno igralsko spretnostjo izoblikovali lično dejanje igrokaza do vseh potankosti in naši malčki, si so strmelni na oder, so preživljali par ur resničnega uživanja svojih srečnih sanj... Poleg izvedrila pa je vsebina mladinske igre nudila gledalcem tudi poučno gradivo in je v razpoloženju dejanja pokazala mladini pravo pot dobrega srca in pravega razumevanja za siromašni sloj, ki ga ne gre prezirati, temveč istotako spoštovati in podpirati. Režiser je vložil v igro vse svoj trud in s svojim delom v mnogem pripomogel k uspešni izvedbi. Vloge so bile dobro zasedene.

Življenjski jubilej skladatelja Skorpika

Za našo glasbeno literaturo si je pridobil mnogo zaslug

Ljubljana, 24. aprila. Skladatelj Josip Skorpik, popularni avtor mnogih skladb, izvajanih na raznih koncertih, zlasti pa na delavskih prosvetnih večerih v Delavski zbornici, je včeraj slavil svoj sedemdesetletni življenjski jubilej. Znanci in prijatelji tega nasmejanega, dobrodušnega in vedno mladega »statičaka« prijubljene Daj-damove koračnice, bodo pač težko verjeli, da mu je življenje naložilo na pleča že sedmi križ. Toda verjeli ali ne verjeli — tako je. Natanko sedemdeset let je minilo od takrat, ko je v Kolinu na Češkem mali Josip prvič v svojem življenju zajokal. Kakor dosti čeških otrok je tudi on »s seboj na svet prinesel ljubezen do glasbe. Muzika je bila njegova prva, edina in največja prijateljica. Desetleten je že igral v cerkvenem orkestru prvo violino. Rasel je in ljubezen do glasbe je rasla z njim. Konservatorij je bila njegova najboljša vroča želja, toda doma je bilo poleg Josipa še pet otrok in družina ni posebno sijajno živelja z dohodki, ki jih je prejemal oče kot poštni uradnik. Zato so profesorji očetu odsvetovali, da bi dal Josipa na konservatorij, češ glasba je zelo nevhvalna zadeva, ki dosti zahteva in slabo vrača. Tako je usoda uničila Josipove najlepše sanje. Moral se je vdati in vdal se je, vsaj na videz.

Osemnajstleten je prišel v Ljubljano. Ko mu je bilo ena in dvajset let, je bil sprejet v službo pri železnici. Mnogo težav in bridkosti je moral prestopiti, kakor jih morajo bolj ali manj prestopati vsi mladi ljudje, ki se sami z golimi rokami bore za svoj skromen prostorček na soncu. Pa je vse

Pomlad ob Bohinjskem jezeru

Ljubljana, 25. aprila. Spomladanska sezija ob Bohinjskem jezeru prične sredi maja. Ko gre v drugih predelih Slovenije že poletje v deželo, se pričena v Bohinju šele prva pomlad. Vse se drami v tem času v čarobni Bohinjski dolini, ki je najslavitejši predel ob vznožju Triglavskega pogorja. V kraljestvu »Zlatoroga« je vse vedro, brez enoličnosti, ki bi težila, povsod novi vtisi in nova razpoloženja. Sanjavo leži temno Bohinjsko jezero v svoji kotanji. Pod Komarčo buči slap čiste Savice in žene neugnane sile nizdol proti dolini. Bohinjskemu kotu je priroda naklonila velike zaklade v čudovitih pokrajinskih nasprotjih, ki se zvrstijo že pri kratkem sprehodu okrog jezera: mešani gozdovi v drčani in skrotovičnimi debli in vejami, sočni travniki in pašniki po strmih sončnih bregovih, lični kmetčki stanovi v zatijih, prostrane planine z zvonečljajimi čredami, visoki in divje nazončani gorski vrhovi, ki vabijo in končno prijetni hotel »Zlatorog«, ki nudi dobrodošle oddih osobito v spomladanski seziji, ko si miru potreben človek rad spočije svoje od dnevnega dela in skrbi zibane živce.

V Ukancu, kjer stoji »Zlatorog«, je prekrasen amfiteatralni dolinski sklep, ki zapira svet in vzbuja domnevo, da visoke stene Pršivca in Komarče sploh niso prehodne. Bohinjsko jezero mirno spi ob lepem solnčnem vremenu, njegova površina je gladka kot olje in čista kot kristal, v zrcalni gladini jezera odseva ostenje Pršivca. Opoldne predejo topli solnčni žarki na gladini migljajoče omrežje, barve se prelivajo, čolni polzijo po vodi. Ljubitelji bohinske prirode se ne morejo zadovoljiti z enim samim bežnim obiskom, vedno zopet se vračajo k njegovim krasotam. Že v mesecu maju in juniju so prelepi užitek polni dnevi na zapadnem bregu Bohinjskega jezera v »Zlatorogu«.

Zlasti sta se odlikovala princeska in pastirček z ljubko in naravno igro. Igra je bila prepletena tudi s pesmijo in plesom ob spremljavi klavirja in orkestra ter so mladi pevci in plesalci s svojim sigurnim nastopom želi toplo odobravanje. Veliko zanimanje, ki je vladalo za igro med Trboveljčani in oddaljen obisk kazeta, da je ideja prirejanja mladinskih iger v Trboveljah prav hvalevredna in hvaležna ter bi bilo želeli, da se s pomočjo poštvalnevalnega učiteljskega vodstva našutira še več takih igrokazov, ki bodo gotovo privlačni za mladino in starše. Pri vsem tem igra vzgojni moment glavno vlogo, ki ga pri izven šolski zaposlitvi doraščajoče mladine nikakor ne gre zanemarjati. Naša rudarska mladina, ki je v prostih urah vse preveč prepuščena sama sebi in slabi družbi ter jojemljiva za slabo in dobro, naj se s pomočjo takih kulturnih prireditelj vedno bolj usmerja k dobremu in koristnemu delu. Trboveljsko občinstvo bo našemu učiteljsstvu gotovo hvaležno za tako vzgojno delo in ni dvoma, da bo vse slične manifestacije podprlo s polnim zanimanjem in razumevanjem.

Iz Metlike

—Zrtev meningitisa. Krojaškemu mojstru s Suhorja je umrla dva in polletna hčerka. Pred dnevi je nenadoma zbolela na meningitis, kateremu se je pridružila še škrlatinka. Je to prvi primer, da se je sporedno z meningitisom pojavila še druga nalezljiva bolezen.

—Prvi kopalc. Izredno toplo vreme je privabilo v nedeljo na Kolpo že prve kopalce. Kaže, da bo letošnja kopalna sezona prav izdatna, saj je v ponedeljek popoldne termometer v senci kazal 28 C.

—Zvočni kino. V soboto ob 20. ter v nedeljo ob 15. in 20. ur predvajava najlepša kraljevska romanca v zgodovini človeštva z velefilmom »Kraljica Viktorija«. Zanimanje za film je zelo veliko, saj je vsebina posneta točno po intimnih zapisih dnevnika kraljice Viktorije. Velefilmu je priključen tudi zanimiv zvočni tednik.

Jubilant Josipu Skorpiku, ki je dolgoleten naročnik našega lista, želimo še dolgo, lepih uspehov polno življenjsko pot!

Izjava bolgarskih dijakov

Bolgarsko akademsko društvo »Hristo Botev« nas prosi za objavo naslednje izjave:

»V »Slovenec« in »Slovenskem domu« z dne 24. t. m. je bilo sporočeno v članku »Komunisti vrženi iz slovenske univerze«, da se je demonstracij na univerzi dne 23. t. m. udeležila večina bolgarskih akademikov«.

Naše društvo je po točni preiskavi prišlo do tega, da lahko z gotovostjo trdi, da se ni niti en bolgarski akademik ni udeležil incidentov ob priliki demonstracij. Bolgarski akademiki v Ljubljani potom društva globoko obžalujemo ta sovražni ton proti nam, ker nismo tega niti najmanj zaslužili.

Bolgarsko akademsko društvo je sklenilo, da se nične ne sme udeleževati nobenih raznih taborov na univerzi. Tega sklepa se njegovi člani strogo držijo in se ga bodo vedno držali. V ostalem se udeležujejo samo v delu za zblizanje med Bolgari in Jugoslovenci«.

KUPIM

MAMICE!

Otroški voziček najbolj in najhitreje prodate, kupite ali zametate pri PROMET-u, nasproti križanske cerkve. 1167

SREBRO, DRAGE KAMNE in vsakovrstno

zlatu in srebro po najvišjih cenah

Jos. EBERLE

LJUBLJANA — Tyrševa 2 (palaca hotela »Slone«)

Najboljši vod. k po radijskem svetu je

»NAŠ VAL«

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, romanovi, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Škafarjeva ulica 8.

PRODAM

Josip Stojilov, nekdanji posebej

Najmanjši znesek 8.— din.

Mariborska komunalna politika

Na torkovi seji bo mestni svet med drugim obravnaval tudi vprašanje zvišanja prejemkov mestnim uslužbencem

Maribor, 24. aprila.

Danes so bili člani mestnega sveta obveščeni, da bo IV. seja mariborskega mestnega sveta v torek dne 30. aprila s priložnostjo 18. v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je razen poročila predsednika mestne občine in poročil referentov posameznih odsekov tudi sklepanje o tekočih zadevah mestnih podjetij. Za sedanjost sejo, ki je prva po proračunski seji, se je nabralo precej gradiva, med katerim so tudi nekatere zanimive aktualne zadeve s področja mariborske komunalne politike.

V gradivu I. odseka se predvsem odraža tendence, ki smo jo ugotovili že v zadnja leta in v kateri se prikazuje prilagajanje starih in novih potreb, da postanejo člani mariborske mestne občine. Na torkovi seji bo sklepala mariborski mestni svet o prošnji 18. posvetovalnice za sprejem v članstvo mestne občine odnosa za zagotovilo sprejema v njeno članstvo. Na dnevnem redu so tudi prošnje posameznih mestnih uslužbenec. Tako prosijo g. Slavko Tičar za upokoje, dr. Alfonz Wankmüller za napredovanje v II. skupino položajne plače I. kategorije. Ponovno je na dnevnem redu zadeva upokoje g. Janka Ježa in Henrika Zorža. Olga Gračnerjeva prosi za napredovanje v IV. stopnjo osnovne plače III. kategorije. Leopold Ortan za napredovanje v VIII. stopnjo osnovne plače V. kategorije. Ivan Puki za napredovanje v VIII. stopnjo osnovne plače III. kategorije. Janko Kuster za napredovanje v VIII. stopnjo osnovne plače V. kategorije. Prav tako Josip Habjančič, Karol Stenbrenner prosi za priznanje rodbinske doklade za svojo ženo, Jurij Rismah pa za upokoje in za priznanje prejemkov III. kategorije tudi v pokojnini. Nadalje sta vložila Ivan in Magdalena Toni ugovor zoper predlog mestnega poglavarstva, da so stanovanjski prostori v novih stavbah oproščeni mestnih dajatev in da za dobo 6 let namesto 10 let. Ivan Globan se pritožuje zoper izjavo mestnega poglavarstva v zadevi ukinitve prisilne uprave. Ivan Rehek iz Celja je vložil ugovor zoper plačilo uvoznice. Ivan Götlich proti odmeri davčine na vložila. Ivanka Gajšek proti odmeri prisilne uprave. Tereza Peklar proti odmeri mestnih dajatev. Leopoldina

Zenkler proti odmeri prisilne uprave, prav tako Ivanka Šibol, Milan in Angela Klemenčič, Anton Kovarčič in dediči, Mihael in Frančiška Domiter, Valter Schein in dediči, Natalija Malek, Ivan Toni, Rud. Krajnc, Marjeta Bruderman, Pavel Križanec in Dušana Vukič.

V okviru II. odseka je zanimiva zlasti prošnja Borze dela v Mariboru za znižanje izdatkov za kurjavo v poslojpu Delavskega azila, ki je ob enem združena s pritožbo zaradi nezadostnega ogrevanja prostorov. Nabralo se je nič manj kakor 67 raznih prošni s področja mestnega socialnega skrbstva. Prošnje se nanašajo na podlizevalne ubojne podpore, zvišanje redne ubojne podpore, podpore za zdraviljenje, za vzgojne podpore odnosa zvišanje in podlizevalne ubojne podpore, nadalje za sprejem v mestno oškrbnišnico, nadnaddo odložitve sprejema v mestno oškrbnišnico, oddajo v hirališko oškrbo v razne zavode in za sprejem v mestni mladinski dom.

S področja III. odseka hi nobenega gradiva, pač pa iz IV. odseka. Med drugim bo mestni svet sklepal o poročilu o pregledu računskih zaključkov. Mestne hranilnice za poslovno leto 1939, nadalje o nakupu hiše na Koroski cesti 21 za novo tržnico, o odstopu zemljišča za poslojpu druge realne gredice na desnem dravskem bregu, o pooblastitvi županu za razpolaganje s proračunsko rezervo do 50.000 dinarjev, o zvišanju prejemkov mestnih uradnikov in mestnih delavcev. Finančna kontrola prosi za zvišanje nagrade za porabljene trošarine na alkoholne pijače od 1% na 2%, stambena zadruga "Stadione" v Mariboru prosi za oprostitve odnosa prisilne uprave, kmetopodjetja za nadaljevanje poslovanja davka. Zdravstveni dom v Mariboru za subvencijo za protituberkulozni dispanzer in novi Rentgenov aparat. Joža Stucin-Zizkova prosi za odpis davčnin na vozila. Matični Sokol za odpis prisilne uprave. Maks in Herman Dreksler za nakup dela opuščenega Gajšev ulice, prav tako inž. Adolf Sobert. Nada Čad je vložila vlogo za nakup mestne parcele št. 142/36 kat. ob. sv. Magdalena. Marija Martin za nakup parcele št. 142/24 kat. ob. sv. Magdalena.

Albjozi Celec za nakup parcele št. 142/35 kat. ob. sv. Magdalena. Franja in Antonijska Druškovci za nakup parcele 142/33 kat. ob. sv. Magdalena. Albert Hergold za nakup mestne parcele št. 142/32 kat. ob. sv. Magdalena. Mirko Sibentik za nakup mestne parcele št. 142/9 kat. ob. sv. Magdalena. Domitnik in Franja Šmid za nakup parcele št. 142/37 kat. ob. sv. Magdalena. Ana Filiberšek in Angela Etmene za nakup mestne parcele št. 142/34 kat. ob. sv. Magdalena. dr. Fr. Radšel za parcelo št. 142/7 kat. ob. sv. Magdalena. Štečko, Leonija, Drago in Leon Kolar za nakup parcele št. 142/88 kat. ob. sv. Magdalena in Franc Reber za nakup parcele št. 142/25 kat. ob. sv. Magdalena.

V odseku: Na dnevnem redu so številne prošnje za dovolilo raznih obitov. Posebno zanimiva je prošnja Luke Orešnika za dovolilo za obrt avtoizvoščaka. Kot smo svedeli poročali, je bil Luka Orešnik edini Slovencec, ki je moral ob izbruhu finsko-sovjetskih vojni sovravnosti zbežati čez Nemčijo nazaj v domovino. Prišel je z ženo in dvema otrokoma. V Mariboru je skušal dobiti službo, vendar pa so bila vsa njegova prizadevanja zaman. S srečo je poklusal tudi v Beogradu in drugod, vendar pa ni sreča ni bila naklonjena. Medtem je bila likvidirana finsko-sovjetska vojna. Luka Orešnik pa ne more nazaj, ker je glavno mestno Finske Helsinki tako prenapolnjeno z lastnimi ljudmi, da ni mogoče misliti na uspešanje našega človeka. Zaradi tega se je Luka Orešnik odločil, da vrne v Maribor in da si nanovo prične graditi svojo eksistenco kot avtoizvoščak. Razen tega so na dnevnem redu tudi še druge prošnje: Štefica Cizelj prosi za podlizevalno dovolilo za obrt gostilne na Pristani 1; Ludovik Franko prosi za podlizevalno dovolilo za gostilniško obrt na Aleksandrovi cesti 17; Eriha Gilj za obrt gostilne na Pobreški cesti 46; Marija Gobec za obrt gostilne v Ljubljani ulici 13; Josip Križanec prosi za obrt gostilne v Vetrinjski ulici 5; Ivan Vetič za obrt gostilne na Koroski cesti 48; Julijana Čajniko za obrt bučarja na Radvaški cesti 5; Marija Jelen za obrt bučarja na Meljski cesti 63; Franc Klemenčič za obrt avtoizvoščaka, prav tako Ivan Fužar in Jakob Kogovšek.

Usodepolna razlaga avstrijskega državnega zakonika

Zanimiv preokret v boju za staro mariborsko pokopališče

Maribor, 24. aprila. Včeraj je naše časopisno od mestnega magistrata prejelo že znani sklep, da se bo pokopališče na vsak način in res zapirilo že konec tega meseca. Znanili so, da sklep v svoji ponovitvi le zaradi tega, ker očitno nasprotuje zagotovilo stopenja in mestnega župnika, msgr. Umeka, čes, da bo pokopališče lahko obstajalo tudi še po 1. maju pogojno, da se plača najemina (za to leto din 20, za prihodnje pa 30 od groba) in je na račun tega zagotovila od strank tudi že sprejeman denar.

Kako se bo to zdaj dovolj očitno nasprotje med mestno občino in cerkvijo kot lastnico pokopališča začelo in končno uredilo, o tem je danes tekoče govoriti. Gotovo je, da je omenjeni sklep povzročil veliko razburjenje pri vseh prizadejanih, zlasti še, ker je skoro človeško nemogoče, da bi se celo pokopališče v te par dni dokončno likvidiralo. (Masuje se, ker niso hoteli upoštevati našega tozadevnega predloga).

Pa še nekaj drugega, stvarno in pravno

še bolj važnega se je ob tej priliki ugotovilo. Omenjeni sklep se namreč sklicuje na drž. zakon iz l. 1870. In sicer naj bi bil to stari avstrijski zakon št. 69 od 30. aprila l. 1870 (zanimiv jubilej 70-letnice). Poiskali in našli smo ta zakon, ki naj tako usodepolno posega v končno usodo tega pokopališča in ki naj daje mestni občini polno pravico, da namesto pokopališke uprave in lastnice ona (občina) odločuje tudi o obstoju in lastniških pravicah v zvezi s tem pokopališčem.

V naše nemalo začudenje pa je ta zakon zelo, zelo skromen glede omenjenih pravic in se v slovenskem prevodu doslovno glasi: § 3: Zdravstvena policija, ki je po občinskih postavah občinam odkazana med njihova lastna ali samostojna opravila, obsega posebej:

d) ustanavljanje, vzdrževanje in pregledevanje mrtlin in pokopališč. Priporočamo, da si naši bralci to besedilo dobro zapomnijo. — F.P.

Brez zelja in brez živine

Na mariborskem trgu ni kislega zelja — Mariborski mesarji morajo po živino v Srem

Maribor, 24. aprila

Menda ne pomnijo mariborske gospodinje, da bi bilo kdaj zmanjkalo na mariborskem trgu kislega zelja. Vso zmo go je bilo dovolj na razpolago, zlasti v letošnji hudi zimi je bilo splošno popolnoma pomanjkanja zelenjave povpraševanje po kislem zelju in kislji repi zelo živahno. Kisle repe ni zmanjkalo, pač pa si mariborske gospodinje že par dni zamažujejo zado, da bi ustrele svojemu jedilnemu listu in da bi dobile kislje zelje. Prodajalci kislega zelja na trgu ponujajo kislje repe. Nekateri gospodinje se s tem zadovoljujejo, druge pa se podajajo na pot po raznih trgovinah. Toda njihovo iskanje kislega zelja je ostalo brezuspešno. Seveda so naše gospodinje zaradi tega precej prizadete, saj je kislje zelje neprimerno cenejše kakor ostala zelenjava, ko dobiš za dinar kupček 8 do 15 lističev radica, motovila ali solate. Prodajalci kislega zelja na trgu so spričo intenzivnega povpraševanja mariborskih gospodinj primorani, da pošljejo nove zaloge kislega zelja, ki so v teku hude zime popolnoma pošte. Kislje zelje upajo dobiti iz Ljubljane, kjer za intenzivno je v precejšnjih zalozah. Tako naj bi Ljubljana pomagala mariborskim prodajalcem kislega zelja iz remale ter neprijetne zadrege. Znano je

namreč, da Mariborčani zelo cenijo kislje zelje, ki je tudi zelo zdravo. Zanimiv pa je tudi drug pojav v mariborskem tržnem življenju. Pomankanje kislje zelja posledica hude suše v lanskem letu je povzročilo, da so morali naši omenjeni kuhinjski, gospodari in živinorejci prodajati rep za repom iz svojih hlevov. Očitno škodo je prinesel tudi pojav silinavke in parkljevke. Vse te in še druge okoliščine, zlasti povečan izvoz živine čez mejo, so ustvarile za naše mesarje izredno neugoden položaj. Cene mesa so se občutno dvignile in so dejanski se neustajne, četudi je kr. banska uprava odklonila nadaljnje zvišanje mesnih cen. V srezi Maribor levi breg se čuti takšno pomankanje živine, da morajo mariborski mesarji po živino v razne druge pokrajine naše države, kjer ni bilo tako usodnih posledic v zvezi s pomankanjem kislje zelja. Naši mesarji odhajajo zlasti po kislno živino v Srem, da lahko obdržijo dosedanje cene brez zvišanja in da ustrezajo svojim dolgoletnim strankam. Upati je, da bodo nudili mesarji tudi vnaprej svoje meso po prejšnji ceni in da ne bo to meso glede kvalitete v ničemer zaostajalo za prejšnjim mesom, saj so slovi mariborski mesarji po izvrstnem mesu, ki so ga prodajali.

Mariborske in okoliške novice

— Neugnani plavalci in kopalec so se v letošnji sezoni že pojavili v Dravi. S pobreskega nabrežja so zaplavali navzdol po Dravi in precej globoko proti sredini dravske struge. Pojav prvih letošnjih kopalcev je vzbudil seveda precejšnje zanimanje občinstva, saj je Drava pravzaprav našemu ljudstvu še zmerom leženo in izredno in neprijetno hladna. Imamo pa v Mariboru tudi junaka, sodnega uslužbenca E. Groma, ki je skozi vse zimo posejal Dravo in si v njej svežil kurni obok.

Rošlinski M. Zakrajšek, Manic P. Rasbergerje, Janež V. Škrbinška, Košicevemu Balantaču, Košutovemu Jernejcu, Gorinskemu Gašparju in Verdonikovemu Tihčetu. Predstave se je udeležilo 660 točnikarjev in pevcev. Vse je dobro poteklo. Razen začeta predstave, ki se je pričela zaradi kasnejšega prihoda pevcev šele uro pozneje. Predvidoma bo v petek 26. aprila tretja predstava. Vdove Rošlinske za naše vojaške rezerviste. Žeteli je, da bi se sliče predstave nadaljevale. V postev pričelo predvsem veselje, kakor si pr. »Trije vaški svetniki«, »30 sekund ljubne« itd. Omeniti je poštvalnost mariborskih igralcev ter igral, ki so v svoji nesebečnosti pripravljeni, da marljivo sodelujejo pri teh predstavah, za katere bo mestna občina krija pri vodstvu gledališča vse efektivne stroške. Podčrtati je treba tudi nesebečno pripravljenost naših mariborskih pevcev, ki bodo ob nedeljah na dvorščini mariborskih vojaških rezervistov naše pesmi. V tem se kaže najlepša in

Rosalie

Samo se danes ob 16, 19. in 21. uri veliki muzikalni film opojnih melodij razkošne igranosti iz izvrstnega baleta. KING SLOGA, tel. 27-30

Vesela komedija, ki Vas bo zabavala

CONSTANCE BENNET in BRIAN AHERNE nepozaben lik cesarja Maksimilijana iz filma »Juarez«.

KINO MATICA, tel. 21-24 — Ob 16, 19. in 21. uri.

Jadranski ulici je padel s kolosa brivski mojster Jernej Pirč, ki si je pri padcu poškodoval desno nogo. — Pri Sv. Bolfenu v Slovenskih gorah je padel z motornega kolosa 39letni pekar Ernest Poljanec, ki je obležal s poškodbami na glavi in po vsem telesu. Poljanec se zdravi v bolnici, kamor so prepeljali tudi 20letnega kleparskega pomočnika Filipa Kerbauerja, ki si je pri padcu zlomil črtnico. — Pri Sv. Ruperta so doslej še neznan napadalec premikastil 27letnega postojnika Vinka Habjančiča, ki so ga prepeljali v bolnico. Ima težke poškodbe po vsem telesu.

— Miladina na begu. 14letni Josip Machl, stanujoč v Gajevi ulici 9, je pred dnevi zapustil stanovanje staršev in se doslej ni več vrnil. Starši so v skrbih za usodo svojega sina in so prijavitli zadevo mariborski policiji, ki poizveduje za pobeglim fantom.

— Novo lekarniško službo imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu 3, tel. 22-70.

Iz Ljutomera

— Sokolski kino. Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal v soboto 27. t. m. ob 20. in v nedeljo 28. t. m. ob 16. in 20. velifilm »Haidi«. Film je poln globokih ljudskih občutkov.

— Nož je pel svojo žalostno pesem. V Murščaku je bil ponoči napaden 18letni viničarski sin Korošec Alojz, ki mu je napadalec zabočel nož v hrbet.

— Črešnje so v cvetu. Po rahlem dežju, ki smo ga dobili pred dnevi, je nastopilo kratko toplo vreme. Njive, travniki in gozdovi so ozeleneli. Črešnje so v krasnem snežno belem cvetju. Če bodo v lepem vremenu ocvetele, bomo imeli letos mnogo črešnje.

— Povpraševanje po medu. Letošnje pomlad je veliko povpraševanje po medu in to po ajdovem in cvetličnem. Lani je bilo mnogo medu ter so se z njim komaj kriše največje potrebe, ker so bila vsa pretekla leta glede ajdovega pridekla zelo slaba. Cena cvetličnemu medu je 20 din, črna ajdovemu pa 16 din.

— Zopet nož. V družbi fantov je v Slamnaku bil z nožem zaboden Alojz Suta iz Brezovčaka. Moral je v bolnico.

— Iz delovanja Kola jugi, sester. Kolo jugosl. sester je lani marljivo delovalo v korist naše deč. Delovala je tudi šolska kuhinja, ki jo Kolo vzdržuje že več let. Šolska deca je prejela hrano do preteklega tedna. Dnevno se je razdelilo do 200 toplih obedov učencem narodne in 20 učencem meščanske šole. Blagodejni vpliv šolske kuhinje se je zlasti poznal letos, ko niso imeli viničarji zaslužka, s katerim bi mogli prehranjevati svoje družine, saj so mnogokrat prišli otroci v šolo, se tešči. V šolo pa so šli pozni največkrat šah radi tega, ker so vedeli, da bodo dobili toplo hrano. Šolska kuhinja se je vzdrževala iz prispevkov ljutomerskih trgovcev, gostilničarjev, mesarjev, prispevali pa so tudi sroski odbor Rdečega križa in banska uprava, vendar pa imela Kola s kuhinjo še precej težav, ki ga bo krila občina. Odbor izreka toplo zahvalo vsem darovalcem, ki so pripomogli, da je Kolo v pretekli zimi izpolnilo svojo človekoljubno dolžnost.

— Vpepelitev. Preminila je gospa Roza Permeter. Njene zemске ostanke so prepeljali v Gradec, kjer so bili vpepeljeni v tamošnjem krematoriju. Na graški kliniki je preminil lastnik kavarne »Central« g. Josip Mastnak, star 58 let. Pokojni je bil svojas najemnik hotela oziroma restavracije »Union« in »Slona« v Ljubljani. Pred vremen letoma pa je prisel v Maribor in je prevzel kavarno »Central« za zadnjem času ga je težka bolezen priklenila na postelo. Zatekel se je v Gradec na kliniko, kjer so ga operirali. Operacija je bila sicer uspešna, vendar pa je Mastnak na komplikacijah umrl. Njegovo telo so vpepelili v graškem krematoriju. Pokojnikoma časten spomin, zaljubljenim naše globoko sožalje!

— Evidenca. Od ustanovitve obmejnega kolodvora v Mariboru se je naselilo v našem mestu precej izozemcev s svojimi rodbinami. V zadnjem času je število teh izozemskih rodbin zelo naraslo, tako da jih je zdaj skupno 62. Zanimivo je, da se družine niso naselile v samem mestu, ampak da so se po večini razkropile v razna pre-mestja in okoliške naselbine.

— Ljudska univerza v Mariboru. O premoju in organski kemiji predava pod okriljem Ljudske univerze v petek 26. t. m. dr. Marij Rehek, univerz profesor iz Ljubljane. Izredno zanimivo in poučno predavanje pojasnjujejo eksperimenti in skioptične slike.

— Mariborsko vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura 24, davi 10.4 C. Pihaj jug.

Iz Ptujja

— Težka nesreča. V tovarni Tanin v Majšperku je bil zaposlen 39letni delavec Maks Francež. Pri delu ga je nenadoma zgrabil transmitsijski naprava in ga potegnila s seboj. Dobil je hude poškodbe in je bil takoj prepeljan v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— Slovanski večer priredil naraščajski odesk ptujskega Sokola v petek 26. t. m. ob 20. v mestnem gledališču z zelo pestrim sporedom. Opozorjamo že danes občinstvo na ta večer.

— Nenadna vročina je nastopila zadnje dni. V nedeljo in ponedeljek se je močno bliskalo in grmel, dobili smo pa le zelo malo dežja in je po polju že velika suša. Kmetje že tarnajo, da hinjaajo kje vzeti krmne za živino in tudi pašo. Badno dreve je že skoraj vse v cvetju.

— Smrti. Nesrečna smrt. 47letni zidar Anton Pilek iz Dravencev je bil zaposlen pri neki stavbi na bregu pri Ptujju. Ko se je vpenjal na zidarski odel, je nenadoma izgubil ravnotežje in padel. Nesreča je hotela, da je padel na skladovalno opremo, ki se je zrušila nanj. Tovariši so mu prihiteli takoj na pomoč in ga potegnili iz ruševin nevarnevestnega. Odpeljali so ga takoj v bolnico, ker pa je že umrl, so ga odpeljali na njegov dom, kjer je kmalu umrl. Zna pušča ženo in več neprekrljenih otrok.

— Zena in mož istega dne umrla. V Krčevini pri Ptujju se je primerilo izredno naključje, da sta istega dne umrla mož in žena. Marija Klinger, posestnica, ki je že del časa bolela, je v torek umrla, stara 65 let. Njen 72letni mož, ki ji je v bolnici stregel, je večkrat že prej izjavil, da bi ne mogel prenesti udarca, če bi mu žena umrla. In res se je tako zgodilo. Tri ure po ženi smrti je začela njegova možna srčna kap in je bil takoj mrtev. Oba so položili skupno na trtvaški odel in oba so peljali na eno vozič k skupnemu pokopu na mestno pokopališče. Prizadetim naše iskreno sožalje!

— Menigitis. Razsaja tudi v našem okraju in je bilo zlasti veliko primerov ugovorjenih v Halozah. Te dni je podlegel tej nevarni bolezni tudi 2 letni posestnikov sin Anton Moravec pri Sv. Andreju v Halozah.

— Paberki. »Delavska politika« poroča v štev. 48: »Mestna poljeja je obsojala gostilničarstvo Plauc Milko in njeno Hecro Platic Trudo na Koroski cesti na din 1000 kazni, odnosno v primeru neizpolnitosti na odgovarjajoči zapor. Proti obsojbi sta obe vložili pritožbo na bansko upravo, ki pa je obsojbo potrdila.

— Ujez na študentskem sokolskem odru. Študentska sokolska dramska družina se je lotila težke, a zelo duhovite Nisufve satire »Ujez«. Premiera, ki je bila v nedeljo dne 21. t. m., je popolnoma uspešna, kar dokazuje, da so študenti zmožni tudi težjih iger. Režija je bila v sprnihih rokah br. Skilana. Glavne vloge so igrali že poznani igralci Korca, Majhenčiča, Kranjčeva, Hauptmanova in Zeljavova. Nastopilo je tudi več novih moč, ki so pokazale, da pod spretnim vodstvom lahko zmorejo tudi težje vloge. Nastopil je tudi br. Zupančič, nekdanji priljubljen igralec v Murski Soboti. Tudi ta je dekalal, da je na odru doma. Dvorana je bila nabito polna, uverjeni pa smo, da bo igra zaradi svoje duhovitosti in dobre igre še nekajkrat napolnila dvorano.

— Vse krajevo. S. podstrešja Amalije Klehofer v Mejni ulici 22 je izginilo platno, četiri in drugi predmeti v skupni vrednosti okoli 1200 din. — Pivovarju Michaelu Suncu je izginila iz stanovanja v Slovenski ulici 18 srebrna žepna ura z verzičjo, vredna 800 din. — Tekstilnemu praktikanu Josipu Roganu, stanujočemu na Meljski cesti 42, je tudi izginila žepna srebrna ura z verzičjo, vredna 900 din. — Iz drvarnice Marije Eker v Jadranski ulici 100 je se neznan tat ukradel ročni voziček, vreden 600 din. — Gostilničarju Josipu Kosu na Meljskem hribu sta izginili 2 traverzi, v vrednosti 500 din. — Podnarcniku Francu Križanu je izginilo kolo z evid. štev. 2-27001, vredno 1200 din. — Razne vesti. Na Kralja Petra trgu je podrl neki moški blagajničar Miroslav Katolovo z Meljske ceste 42, ki se je peljala na kolesu. Pri padcu si je Katolova poškodovala roke in glavo. — V

— Profiterkulozni dinar je v mesecu marcu 1940 dosegel vsoto 569 788 din. Izven stanovanjske akcije so prispevali v sklad še: Splošna stavbna družba na Teznu 250 din, uradništvo sreskega načelnstva Maribor levi breg 225 din v spomin na blagopolno gospo Ano Fistravec. — Vsem iskrena hvala!

— Mariborsko gledališče. Četrtek, 25. aprila ob 20. Trideset sekund ljubne. Znižane cene. V korist Pokojniškega sklada gledaliških igralcev.

— Predstava v korist Pokojniškega sklada gledaliških igralcev bo v četrtek ob 20. uri. Upozorilo se fina in zelo zabavna komedija iz rimskega meščanskega življenja »Trideset sekund ljubne«. Veljajo znižane cene.

MAI OGLASI

Beseda 50 par davek posebej Preklic izjave beseda din 1.— davek posebej

Za pismeni odgovori glede naših oglaševanj je treba priložiti znamko

Popustov za naše oglaševanje ne priznava

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 3. din

VSAROVSTNO POHISTVO

se vedno po starih cenah do navaja v moderni in solidni izdelavi tvrdka »Oprava« Celovška 50 Sprejemajo se naročila 6. L

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke in staro perilo. Klavžer, Vošnjakova 4. 1172

TAPETINSTVO

HABJAN, Igriska ul. 40. Vam napravi ali popravi staro za malo denarja. 1176

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 3. din

BRIVSKEGA POMOČNIKA

Jobrega brivca, iščem za takoj. Vsa oškrba in 250 do 300 din mesečno. Krceta Milica, Kriška ul. 34. 1173

KUPIM

MAMICE!

Otroški voziček najbolje in najhitreje protate, kupite ali se mehajte pri PROMET-u, nasproti krizanske cerkve. 1167

SREBRO, DRAGE KAMNE

in vsakovrstno

zlato opanj

po najvišjih cenah

Jos. EBERLE

LJUBLJANA — Tyrševa 2 (palača hotela »Slona«)

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 3. din

OREHOVA JEDRCA

sottifan cvetlični med in medico dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/L

TRIKW AVTOMOBILE

prodam po zelo ugodni ceni zaradi nepredvidenosti. — Vsi avtomobili 86 v odličnem stanju. — Erjavec Janko, trgovec, Stična. 1174

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, romani, novele, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smesnice

izhaja vsak petek in je tudi zelo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Kranjeva ulica 8.

Proti rušilcem obrambnih zidov

Zavedajmo se zgodovinskega in nevarnega časa in pričrtno odločen boj z rušilci zidov, ki čuvajo našo največjo svetinjo — Jugoslavijo

Ljubljana, 25. aprila

V tako nevarnih časih živimo, da je naša najsvetjša dolžnost pobijati z vsemi sredstvi in z neizprosno odločnostjo sleherni defetizem, sleherni odkrito ali prikrito izpodkopavanje velike vere v svobodo in neodvisnost ter nedotakljivost skupne domovine Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Dandanes je prizanesljivost in širokogrudnost glede vprašanj, ki se tičejo obstoja in temeljev naše domovine in našega neodvisnega narodnega življenja, pravcati zločin nad narodom in nad državo. Da, bili so časi, ko smo trpeli, da so se dvigale glave ljudi, ki v dnu svojega srca niso verovali v materialno in duhovno tvorbo najboljših sinov našega naroda. Med seboj smo trpeli defetiste, izkoriščevalce, izkoreninjenice, ki jim ni bilo sveto, kar je bilo s krvjo ustvarjeno. Pustili smo take ljudi, da so javno in svobodno izražali svoje strupene misli in tudi opravičljive dejanja, s katerimi so hoteli rušiti jugoslovansko državo in duhovno tvorbo. V normalnih časih smo si lahko privoščili toliko demokratične širokogrudnosti, ker smo vedeli, da zastrupljavci našega klenega in zavednega naroda ne morejo okužiti naših narodnih temeljnih sil. Razdiralec psuho je narod obsodil in razdiralec kaznoval in jih onemogočil.

Zdaj je s temi reči drugače. V Evropi besni vojna, ki ni podobna nobeni dosedanjim vojni. V eksciji je orožje, ki je mnogo bolj moderno kot topredi v vodi in iz zraka, strupeni plini in oklopni avtomobili. To moderno orožje je propaganda in sistematično rušenje morale, zavednosti, narodnega ponosa in časti, vere v narodne svetinje, vere vase in vere v svojo bodočnost. Neizmerno pretkanje so metode,

ki se uporabljajo v take namene. Neverjetno učinkovito je to najmodernejše orožje, s katerim se lahko zastrupljajo množice ne da bi bilo kaj mrtvih in ranjenih. Žrtve takega orožja so živi mrličji in živi sužnji.

Zaradi uporabljanja psihološkega orožja, s katerim sovražnik zastruplja napadenemu dušo, mu zlomi voljo do življenja, voljo do svobodnega samostalnega življenja, voljo do svobode in do rasti in razmaha v bodočnosti, sedanja vojna ni podobna vojnam, kakor so se bile doslej, ko je armada izvajala odločilno bitko nad sovražnikom ter tako junaško zmagala ali junaško propadla. Tako zahtevno, tako rafinirano in tako usodno psihološke metode, kakršne se uporabljajo v sedanjih vojni, da dosega zmage, v zgodovini vojne ne poznamo. Zlastno je to velika nesreča, ako pade sin naroda na braniku svoje domovine, v strelskem jarku, na pohodu proti sovražniku na kopnem, na morju ali v zraku, a pogin junaka, ki se bori na ta način za domovino, je časten in pomemben pogin. S prelito krvjo in s kostmi takih junakov so posvečene vse velike tvorbe. V zgodovini naroda so take žrtve častne in dragocene žrtve, pa naj narod, ki je dal take sinove, v boju tudi propade. Zato je bil poraz na Kosovu polju začetek velike zmage!

Vse drugače so zapisane žrtve psihološkega orožja. Te žrtve imenuje narod izdajalce in zločince. Za junaka je manj strašna smrt v črne zemlje krili kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi, za izdajalca je najstrašnejše, ako ne morejo zadostiti svojim podlim osebnim hotenjem, svojim egoističnim zločinskim nagnjenjem. Za svobodo naroda, katerega nevredni sinovi so, jim ni mar, poživljajo se na naj-

svetejši svetinje, ki so narodne svetinje. Sreška organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani je opozorila vse organizacije in vsakega posameznika na nevaren čas, v katerem živimo, in na dolžnost do domovine, ki nam jih ta čas nalaga. Nič ne nima danes bolj upravičene legitimacije za tak poziv kot kladivarji Jugoslavije. »Kdor se hoče ohraniti v takem času, ključno in rotijo naši dobrovoljci, mora biti močan, močan pa je le tisti, ki je urejen, edin in složen. Z neizmerno bradikostjo in gnevom gledamo vojni dobrovoljci, kako so premnogi odgovorni in neodgovorni elementi v državi ne zavedajo zgodovinskega in nevarnega časa, pa z nepopolno lahkomišelnostjo in sebično zlobo rušijo obrambne zidove, ki čuvajo našo največjo svetinjo Jugoslavijo. Potvarjajo in prikrivajo našo pravo zgodovino, uvažajo tvegane polikuse ter delajo načrte za življenja nezmožne tvorbe, kar vse ne krepči edinstva in sloge, marveč razdvaja, razbija ter alibi ono, kar so z muko ustvarili najboljši sinovi Jugoslavije s kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem na čelu.«

Pridružimo se kladivarjem Jugoslavije vsi! Naša nevarnost nam ne sme vzeti treznega in bistrega pogleda v bodočnost in ne oslabi razsodnosti, da spoznavamo, kaj nam škoduje in kaj naj koristi, da ohranimo z najtežjimi žrtvami pridobljeno svobodo. Pričrtno veliki duhovni boj z bojem proti tistim, ki jim je svoboda nezaluzeno padla v naročje, ki nimajo jugoslovanskih narodnih svetinj v srcu in duši in bodo zaradi tega pri prvi priliki padli kot žrtve sovražnega nam psihološkega orožja. Iztrebimo in onemogočimo te ljudi, ki so vojnem za sužnje, da ne bodo spravili nekoč ves narod v največjo nesrečo, to je v suženstvo.

Na Vrhovem so ponarejali bankovce

Kaj je izpovedal bivši učitelj Mohor Vabič — Majcen in Grašič se še skrivata

Radeče, 23. aprila

Nedavno smo poročali, da je orožniški komandir g. Češko Franjo iz Radeč slučajno odkril delavnico za ponarejanje petstotakov pri posestniku Jožetu Majhencu na Vrhovem pri Radečah. Na podstrešju je našel najmodernejše priprave in aparate za ponarejanje bankovcev. Med drugim je našel poseben fotografski aparat, aparat za osvetljevanje slik s petimi žarnicami, aparat za retuširanje, pripravo za rezanje papirja, 40 ključev za petstotake, 9 kg papirja za bankovce, razne kemikalije, barve, barvne svinčnike itd. Majhenca posebno obremenjuje najdena pisma, ki sta mu jih pisala Majcen Franc in Grašič Anton, glavna člana ponarejalske družbe. Oba se še skrivata, a varnostne oblasti so jima že za petami.

Med glavne krivce prištevajo nadalje že pred leti odpuščenega bivšega učitelja Mohorja Vabiča, ki izpoveduje med drugim: »Ko sem se pred letom dni zagovarjal pred mariborskim sodiščem zaradi ponarejanja bankovcev, me je pred poslopjem čakal po razpisi Majcen Franc, ter me nagovarjal, da bi vstopil v družbo ponarejalcev, češ da ima zato potrebne denarje, nega založnika na Vrhovem pri Radečah, v Zagrebu pa strokovnjaka za ključje ter da se bo denar ponarejal v najkrajšem času. Nekaj časa sem se obotavljal, slednjič pa sem pristal in šel meseca maja l. 1939 z Majcenom na Vrhovo. Spotoma sva se ustavila v gostilni »Jadrans«, kjer se nama je pridružil Anton Grašič, ki je bil lepo oblečen in imel je samozavestni nastop, tako da ni za hip nistem dvomil, da imam opravka z inž. Dvořakom, svetnikom žel. direkcije iz Zagreba. Naročili smo taksi avtopodjetnika g. Rudolfa Kneza iz Radeč, ki nas je odpeljal okrog polnoči na Vrhovo. S seboj smo imeli priprave za ponarejanje denarja. Majcen je prinesel s seboj tudi navodila za ponarejanje bankovcev, napisana v reviji »Grafika«, katero je dobil pri cinkografu Stojčeviću v Zagrebu. Pozneje smo poskusili ponarejati petstotake. Delo pa nam sploščka ni šlo od rok, ker nismo imeli potrebnih kemikalij. Šele po daljšem času, ko je Majcen prinesel vse pripomočke, sva resno pričela z »delom«.

Skozi tri mesece sva hodila na Vrhovo. Pri fotografiranju mi je pomagal Majcen, pri drugih delih tudi posestnik Majhenca

in tako smo izdelali lepo število dokaj posrečenih bankovcev.

Grašič Anton, lažni inženjer Dvořak, sin Jakoba in Marije, rojen 5. avgusta 1898, v Trsteniku pri Kranju, pristojen na Golnik, po poklicu leoni manipulant in gostilničar

Majcen Franc, sin Ivana in Klare, rojen 13. aprila 1896 v Zamušanah pri Ptuj, pristojen v Osluševe, po poklicu čevljar

Majcenu in Grašiču se je posrečilo pobegniti, sta pa poleg Mohorja Vabiča glav-

na člana ponarejalske družbe na Vrhovem pri Radečah. Javnost naj pomaga oblastem izslediti ju. Z njuno aretacijo se bo zatrlo razpečevanje ponarejenih bankovcev, ki nedvomno še krožijo po naših krajih. Javnost ima torej največji interes, da prideta Majcen in Grašič čim prej v roke pravice.

Grašič Anton je dal Zuraju Antonu 14. marca v Zagrebu 10 do 12 komadov ponarejenih petstotakov s prošnjo, naj jih spravi v promet. Za trud je obljubil Zuraju, da bo dobil za vsak izmenjan bankovec 200 din. Pri zamenjavi poslednjega bankovca so oblasti prijeli Zuraja, dočim se je Grašiču posrečilo pobegniti. Najbrž se z Majcenom skriva pri svojih ljudeh. Pripominjamo, da je dolžnost slehernega, da nemudoma prijavi oblastem, ako bi zvedel za skrivališče Majcena in Grašiča, ali pa dobil v roke ponarejen petstotak.

Pri Majhencu so našli negativne fotografske plošč s slikami 500dinarskih bankovcev s serijo K 0100 br. 732 in serijo 0.0054 br. 173 in negativni s slikami 100dinarskih bankovcev, s serijo S. 0234, br. 700. Ponarejeni 500dinarski bankovci s serijo K. 0100 br. 732 so bili razpečani v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru in v St. Rupertu na Dolnjem. Ti bankovci so torej ponarejeni in je nedvomno dokazano, da je to delo ponarejalske družbe z Vrhovega pri Radečah.

Vsi, ki prejemajo petstotake, naj bodo previdni in naj v izogib nepravilam, ki bi jih utegnili imeti, nemudoma prijavijo varnostnim oblastem, če bi se pojavil ponarejen bankovec. Tako se tudi lahko izognejo škodi, oziroma izgubi denarja, ki bi jo sicer lahko utrpeli, če bi sprejeli ponarejen 500dinarski bankovec.

Pisatelj pristaniški delavec

Pred tremi leti je odšel na bojišče na Kitajskem kot neznan japonski vojak mož po imenu Tamai. Pisal je dnevniki o svojih doživljajih in ga pozneje objavil pod naslovom »Pšenica in vojaki«. Njegov dnevnik je postal najbolj čitana japonska knjiga. Njen avtor si je nadel psevdono Hino in na bojišču je nadaljeval svoje literarno delo. Vse njegove knjige so dosegle velik uspeh. In bančni konto vojaka pisatelja je hitro naraščal. Nedavno se je Hino vrnil domov. Od vseh stran: je dobil vabila in laskave ponudbe, kajti njegovo ime je zaslovelo po vsej Japonski. Toda vse je odklonil. Nekemu založniku, ki mu je ponudil celo premoženje, če bi hotel sodelovati z njim, je odgovoril: Grem delat v pristanišče, kakor tam so zdaj potrebni možje. Videl je namreč, da Japonski primanjkuje premoga, odnosno rok ki bi ga v pristanišču pretovarjale.

In odšel je v pristanišče, kjer se je dal najeti kot naveden delavec. Svoj visoki konto v banki je pustil nedotaknjen. Nekemu znanu je dejal, da ga zanima življenje njegovih tovarišev. Plačani so slabo, draginja je pa vedno večja. Vladi je predlagal, naj poskrbi za izboljšanje socialnih razmer delavstva. Pri tem se je zanašal na

svojo veliko popularnost med ljudstvom. Prepričan sem — je dejal, da ima vlada najboljši namen. Dokler pa ne bo mogla ničesar storiti, hočem bratsko deliti usodo svojih sotrpinov. In ti si raje dajo dopovedati od tovariša — milijonarja, da je njihovo delo neobhodno potrebno v službi domovini.

Narvik mesto lesenih hiš

Prvotno je bil Narvik vasica, ki je štela komaj 100 prebivalcev

Tam, kjer so bogata ležišča švedske rude, so bili zgrajeni v našem stoletju najmodernejši rudniki sveta in švedsko rudno, ki je edinstvene kvalitete, uvažajo skoraj vse evropske, pa tudi nekatere prekomorske države. Ležišča rude v sredini severne švedske so pa težko dostopna in to je dalo povod, da je bila ob koncu preteklega stoletja sprožena misel, da bi zgradili železniško zvezo s tem ali onim pristaniščem na zapadni norveški obali, oddaljeni samo 180 km. Tam tudi v najhujši zimi morje ne zamrzne. Odločitev je padla na Narvik, ki je štel takrat komaj 100 prebivalcev. Iz te vasice se je kmalu razvilo živahno trgovsko pristanišče Norveške in zdaj ima Narvik že nad 10.000 prebivalcev.

Ce pride človek v Narvik, je deloma razočaran, deloma pa navdušen. Pristanišče leži v Osotskem fjordu in zgrajeno je ob vzhodni 1300 m visokega gorskega masiva. Okrog se razprostira slikovita krajina. Vrhovi bližnjih gor so poleti večinsko pokriti s snegom in v morju se zrcalijo strme pečine. Mesto samo pa nima na sebi nič posebnega. Ko se je pričel njegov gospodarski razvoj, so zgradili velika skladišča za prekladanje, kolodvor in razne industrijske naprave. Vsemu se pa pozna, da je bilo zgrajeno izključno v praktične svrhe. Za pristaniške delavce, ki jih je mnogo, so zgradili lesene hišice. Nar-

vik je v pravem pomenu besede mesto lesenih hiš brez vsake arhitektonske lepote ali stanovanske kulture, pač pa stoji sredi krasne pokrajine, kakršno moremo najti samo v naročju norveških fjordov.

Težka je bila naloga zgraditi železniško zvezo s švedskimi rudniki Kiruna in do znane železne gore Kirunavaara. Med norveško obalo in bogatimi švedskimi ležišči rude se dviga 2.000 m visoko, strmo pogorje. Železnice seveda niso mogli zgraditi preko visokega pogorja in globokih dolin brez dolga predorov. Železnica Narvik—Kiruna je dolga približno 180 km in ima razmeroma največ predorov med vsemi železnicami sveta. Preden prispe do Kirune, se pelje skozi 23 predorov.

Navzlic vsem prometnim težavam pa Narvik ni tako odrezan od sveta, kakor bi človek mislil. Z Narvikom ima zvezo tudi najmodernejše prometno sredstvo — letalo. Največji užitek je pa bila v mirnem času vožnja z brzoparnikom ob norveški obali. Kdor je stopil v Trondhjemu na parnik in se peljal proti severu, je doživel edinstvene čare norveških fjordov. Tu pa tam stoji vasica, mesta so pa vsa v fjordih, kjer se ustavljajo parniki. Težko si je misliti kaj lepšega, slikovitejšega in očarljivejšega, kakor je vožnja med strmimi pečnami in ozkimi zalivi ob norveški obali, kjer se ti odpirajo krasni pogledi in neskončne dalje Atlantskega oceana.

Zborovanje belokranjskih gostilničarjev

Občni zbor Združenja gostilničarjev v Metliki je odločno poudaril potrebo, da se šušmarstvo zatre

Metlika, 23. aprila

V soboto 20. t. m. se je vršila v prostornih predstavnosti Združenja gostilničarjev g. Kopiniča Julija v Metliki šesta redna skupščina ob prav lepi udeležbi, ki jo je treba poudariti kot izredno zavezanost in zanimanje članstva za skupno delo.

Zbor je vodil predsednik g. Kopinič, ki je pozdravil člane, zlasti pa še odposlanca Zveze združenj gostinske obrti ravnatelja g. Petelna Antona. Predsednik je obširno poročal o delovanju združenja v pretekli poslovni dobi in težkočah, ki jo je treba poudariti kot izredno zavezanost in zanimanje članstva za skupno delo. Zbor je vodil predsednik g. Kopinič, ki je pozdravil člane, zlasti pa še odposlanca Zveze združenj gostinske obrti ravnatelja g. Petelna Antona. Predsednik je obširno poročal o delovanju združenja v pretekli poslovni dobi in težkočah, ki jo je treba poudariti kot izredno zavezanost in zanimanje članstva za skupno delo. Zbor je vodil predsednik g. Kopinič, ki je pozdravil člane, zlasti pa še odposlanca Zveze združenj gostinske obrti ravnatelja g. Petelna Antona. Predsednik je obširno poročal o delovanju združenja v pretekli poslovni dobi in težkočah, ki jo je treba poudariti kot izredno zavezanost in zanimanje članstva za skupno delo.

Tajniško poročilo je v zelo izčrpnih obliki podal g. Rajner Anton. Poročilo navede med drugim borbo proti registru, ki so se ga gostilničarji šele pred leti s težavo otresli, važnost pravilnika o poslovnih knjigah in važne dopise. Opozoril je še na važnost objav v strokovnem glasilu »Gostilničarski vestnik«, ki naj ga član-

stvo vestno prečita, da si bo ob vseh prilikah znal pomagati.

Kratko blaginjsko poročilo, ki ga je podal g. L. Lopšič, je pokazalo stanje blaginje in računov, h katerim je dodal podrobna pojasnila, in opozoril članstvo na rednejše plačevanje članarine, ki znaša letno 65 din. Na predlog predsednika nadzornega odbora je bil upravi podeljen absolutorijski.

Zatem je povzel besedo odposlanec Zveze združenj g. Peteln. ki je navzočim tolmačil razne nove uredbe in zakonske spremembe, ki so gostilničarje zatekale od lanskega leta. Tako so dobili z novim letom uredbo o spremembi zakona o neposrednih davkih, zakona o takсах, o trošarinah in vino in žganje ter še številnih drugih, ki znatno spreminjajo položaj na polju gospodarstva. Pritrdil je splošnemu in glasnemu zahtevu, da se šušmarstvo skozi vse leto pridno zasleduje in prijavlja, da se prepovedani posel v prid gostilničarjev izkorenini. Za svoja obširna in stvarna izvajanja je govornik žel burno pritrdjevanje in zalvalo, kakor je predsednik zaključil uspešni občni zbor.

Po skupščini so zborovalci ostali pri predsedniku g. Kopiniču, kjer so v prijetnem domačem pomenku razpravljali o brigi in težavah svojega stanu. Tudi ob tej priliki so dobili precej koristnih nasvetov in pojasnil od odposlanca zveze.

Prvi maj v Nemčiji

Berlin, 25. aprila. AA. (DNB) Notranji minister Frick je sporočil, da o priliki narodnega praznika l. maja ne bo uradnih svečanosti in da domače in javne zgradbe ne bodo okrašene z zastavami in cvetjem, kakor je to bilo doslej.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Ali bi bila kdaj pomislila, da najde tu odmev tajne, ki se je komaj sama upala pogledati ji do dna? Nekega večera, ko je obedovala sama po svoji navadi pod verando, je poslušala pomenek kmetov, ne da bi mu sledila tako, kakor poslušamo prej neprijeten nego zanimiv sešest.

Bili so Švicarji, ki so se navadno pogovarjali v svojem nemškem narečju, Gaetani skoraj nerazumljivo. Danes so pa govorili francosko, kajti med seboj so imeli prijatelje, menda neki zakonski par iz Pariza.

Navzlic želji, da bi se poglobila vase, se grofica ni mogla premagati, da bi ne sledila frivoli, toda nepremagljivi sili bulvarnega duha, ki zmaguje povsod s svojimi skrbmi za muhasta modo, za škan-dale in spletke in sicer celo tu, kjer bi se moralo vse pogrezniti v ničevost.

Parizana sta bila zelo živahna. Pripovedovala sta

mnoge anekdote in zabavala družbo. Švicarska družba je skušala povzpeti se do višje družabnosti. Njen poglavar, tovarnar svile iz Basla, svetlo las, debeluhast in plešast mož z naočniki, je hotel dokazati, da se tudi on spozna na anekdote.

Vzkliknil je s pojočim glasom:

— Zdaj nam pa povejte kaj o svoji bombi, ki bo eksplodirala v vaši pariški družbi, o tistem procesu, ki se že vnaprej govori o njem, da bo največja senzacija našega stoletja.

— O kakšni bombi? O kakšnem procesu? — sta vprašala Parizana, mož in žena, presenečeno.

— Saj se v Parizu vendar ne govori o ničemer drugem, — je odgovoril Nemec.

— O čem se govori? — sta ponovila Parizana. Baselčan je nadaljeval:

— Mislim na tisto čudno zgodbo ene izmed najvišjih osebnosti vaše aristokracije, v mislih imam nekega markiza. Toda ne slučajno z ulice vzete, temveč zelo premožnega moža, ki je dvajset let varal svet, nastopajoč v vlogi nekoga drugega, čigar naslov in premoženje si je bil prilastil, čeprav ni imel do njega nobene pravice.

Natakar, ki je razumel in govoril francosko bolje od tega duhovitega gosta, ni niti z očesom trenil. Mirno je izmenjal krožnike, kakor človek, ki je trdno prepričan, da ima zelo dvomljive pravice do markizovega naslova in premoženja.

Toda nekdo drugi je bil tu, ki je z največjim presenečenjem poslušal tovarnarjeve besede.

Gospa de Ferneuse je zadržala, kakor da je zapihl čez njo dihal ledenikov. Napela je sluh, da bi bolje slišala pogovor.

V začetku ni ničesar slišala. Parizana sta izmenjala poglede z nezaupljivim nasmehom, ki je gostitelj opazil njegovo lahno porogljivost.

— Toda zagotavljam vas, — je vzklilnil, dva gospoda sta govorila o tem včeraj v naši bližini v salonu. Sicer je pa bilo to v novinah.

— V bernskih novinah, — je pripomnil tovariš šaljivo.

— Ne, ne, v francoskem listu. In počakajte, zdaj sem se spomnil tudi markizovega imena. Valcor... da, tako je... markiz de Valcor.

Dvojni smeh se je razlegel tako spontano in glasno, da so se ljudje pri drugih mizah obrnili.

— Ah, to je dobro! — je vzklilnil Parizan in kar za trebuh se je prijel od smeha.

— Markiz de Valcor? — On da bi bil slepar? Saj niti ne veste, o kom govorite, dragi moj. Da je to ugleden mož, to vam verjamem. To je eno najbolj slavnih imen Francije in tisti, ki ga nosi, ga je vreden. Slavna dela ima za seboj. Tvegal je svoje življenje na nevarnih ekspedicijah... Ustanovil je velika podjetja... razširil je civilizacijo v Južni Ameriki...

— Da, on je on... — je mrmral Baselčan in pri-kimal z glavo.

— Vi ste slišali ali čitali...

... da bo ta mož kmalu utonil v svojem blatu. Rodbina pravih Valcorov začne proti njemu pravdo in udari po njem, po tem pretepencu, ki se je izdal za pravega dediča.

— To je pa že od sile! Človek bi počil od smeha! No, torej, je dejal Parizan, ki se je bil nehal smeati, — vidim, da hočete, da bi vam kaj povedal. No, torej, razen njegove glave ni nobene rodbe de Valcor razen markize in njene hčere ki gotovo ne pripravljata nobenih ukrepov proti očetu in možu.

— Kaj pa drugi dediči?

— Zelo bi obžaloval te druge dediče, če bi sploh bili na svetu. Svetoval bi jim, naj se ne pokažejo v Bretagni, čim bi se pravda pričela. Po mojih žilah se pretaka bretonska kri, prijatelj moj. Poznam svoje rojake. Nimajo radi, da bi se kdo vtikal v tistega, ki ga spoštujejo. Markiz de Valcor pa uživa spoštovanje kakor pravi bog v kraju Finistieres, saj je skoraj njegova Previdnost. Sicer pa ne vem, zakaj jemljem resno to veliko raco. Ah, kaj vse pripisujejo v tujini na naš račun. Neverjetno, kako radi nas v tujini osrečujejo s škandali.

Če bi bila ohranila gospa de Ferneuse svoje filozofsko razpoloženje, v kakršnem je še malo prej sanjala, če bi bila gledala tako na pariške klevete, po merilu večnosti, bi se bila v duhu zasmejala in pomislila:

— To bi bilo isto, kakor gostiti preobčudenega človeka.